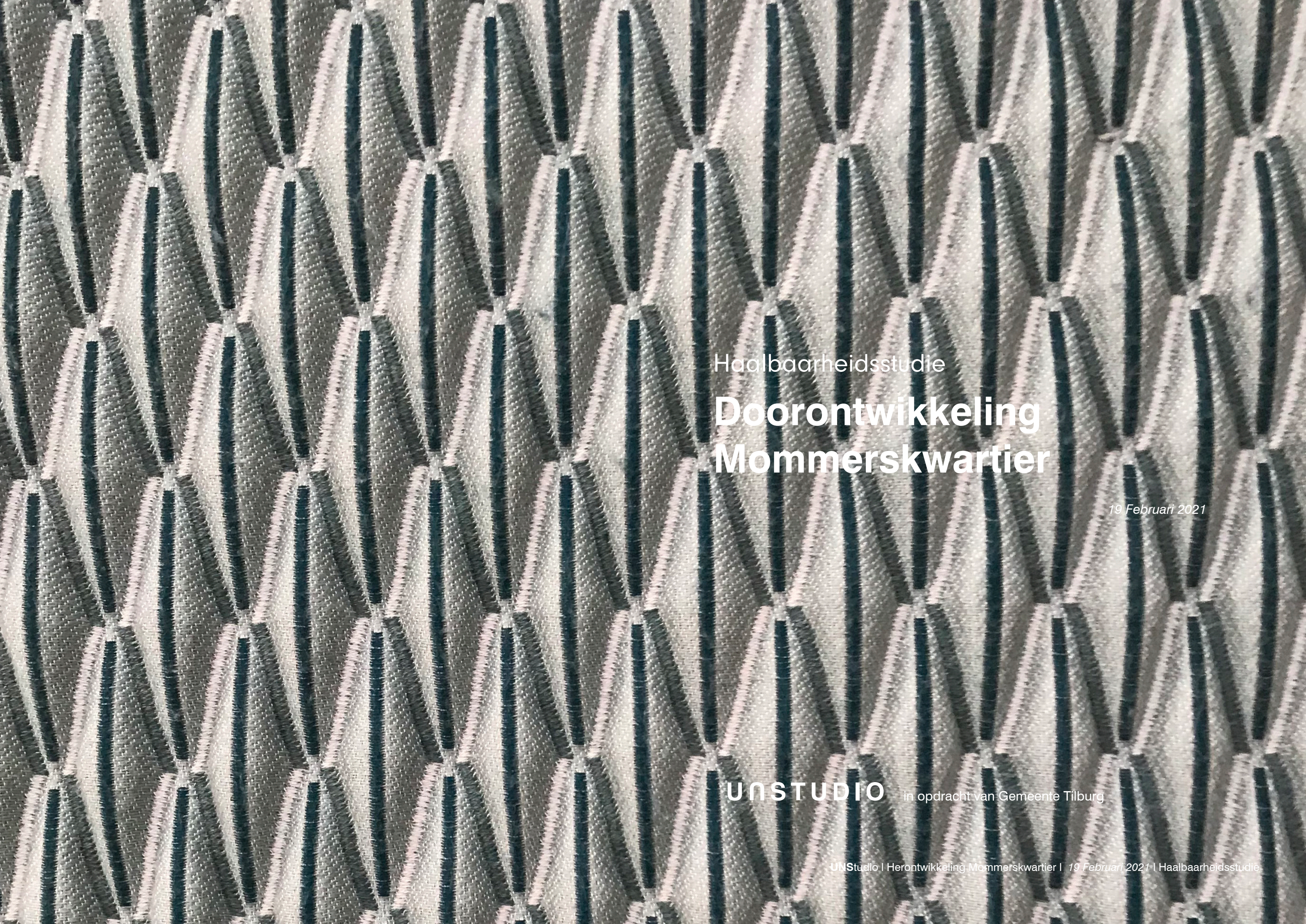

Haalbaarheidsstudie

Doorontwikkeling Mommerskwartier

19 Februari 2021

UNSTUDIO in opdracht van Gemeente Tilburg

DE WONDERE WERELD VAN TEXTIEL

De geschiedenis van Tilburg en de ontwikkeling van de textielindustrie zijn nauw met elkaar verweven. De bijnamen 'Wolstad' voor Tilburg en 'Kruikenzeikers' voor haar inwoners tijdens carnaval verwijzen beiden naar de oorsprong als textielstad. Het is dan ook niet meer dan logisch, dat het internationaal bekende museum, die de wondere wereld van textiel voor het voetlicht brengt, in Tilburg is gevestigd.

Het TextielMuseum is gehuisvest in de monumentale textielfabriek van Mommers. Het is bijzonder passend dat deze oude textielfabriek als erfgoedcomplex met het TextielMuseum een museale functie heeft gekregen, die met de werkplaats van het TextielLab weer textiele werken produceert die behoren tot de top van de creatieve industrie. Daarmee is de cirkel rond. Het TextielMuseum presenteert op unieke wijze het belang van textiel in heden verleden en toekomst voor Tilburg en belichaamt perfect de creatieve textielhistorie van Tilburg.

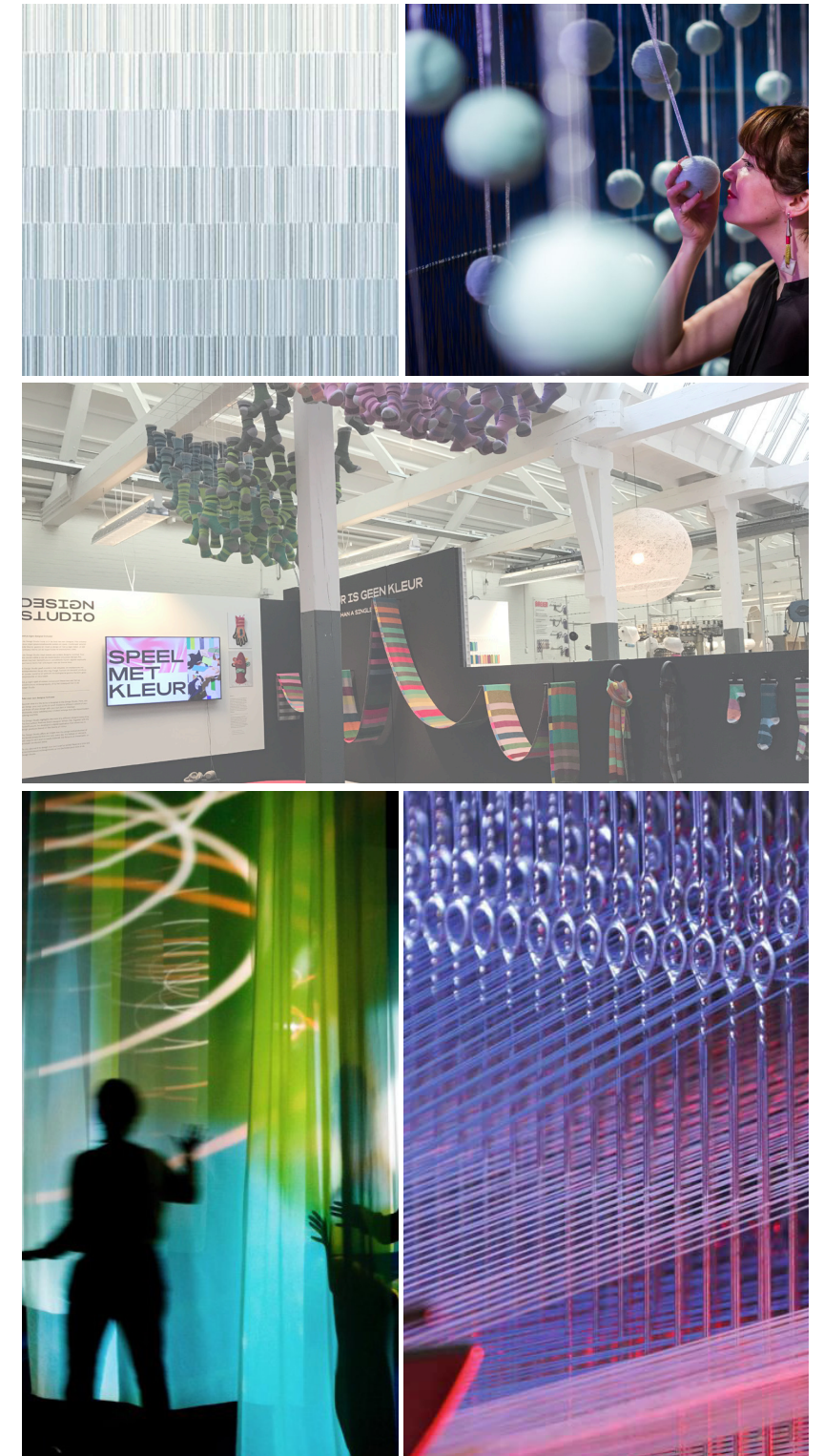
Naast het Mommerspand staat het Drögepand. Deze textielfabriek uit het begin van de 20ste eeuw voegt aan het Mommercomplex een ontbrekende tijdslaag in het ontstaan van de textielgeschiedenis toe. Samen vormen de voormalige textielfabrieken en de omliggende villa's het Mommerskwartier. Het is een complex waar de geschiedenis van het ontstaan van de textielindustrie afleesbaar is in alle gebouwen.

In de jaren '80 van de vorige eeuw besloot de gemeente het Mommers- en Drögecomplex, in zijn geheel te behouden en te bestemmen voor respectievelijk het TextielMuseum en de Tilburgse Dans- en Muziekschool. In 2008 is een transparant, glazen Entreegebouw geplaatst tussen de meer afgesloten fabrieksgebouwen van het Mommerscomplex. De combinatie van historische en moderne architectuur gaf het monumentale complex een nieuwe impuls, die aansloot bij de aard van het museum: het textiele historische erfgoed verbinden met het heden en de toekomst van textiel.

Twaalf jaar na de laatste grote verbouwing loopt het museum echter tegen de grenzen aan van de mogelijkheden die het Mommersgebouw biedt en dit vraagt een volgende fase in herbestemming. Ook de doorontwikkeling van een Circulaire Textiel Hub samen met partners in het Drögepand is hierbij een belangrijke stap.

Door het Mommerspand en het Drögepand in te zetten als ambassadeurs en weer een volgende stap te maken in renovatie en herbestemming, wordt een volgend hoofdstuk toegevoegd en ontstaat een volledig beeld van deze industrietak in zowel huisvesting als gebruik.

Met deze inhoudelijke en bouwkundige programmatische vernieuwing blijft de stad Tilburg zich op de kaart zetten als textielstad, die niet alleen terugkijkt op het verleden maar zich uitdrukkelijk ook naar de toekomst positioneert.

EEN ONTDEKKINGSREIS DOOR DE TIJD

Van oorsprong vond de ontwikkeling van de textielindustrie plaats op de groene terreinen die zich achter de woningen aan de Goirkestraat bevonden. Ook bij het Mommerscomplex zijn op lange smalle kavels achter het eerste fabriekshuis, stukje voor een stukje bouwvolumes aangebouwd, die steeds groter en hoger van omvang werden. In de loop van tijd werden al bestaande gebouwen vergroot en aangepast aan de nieuwe productie-processen en om de steeds groeiende machines te kunnen plaatsen. Het Mommerspand toont deze samengestelde volumes en heeft een hoofdzakelijk 19e-eeuws karakter.

Bij het Drögepand vond de bouw in een later stadium plaats. Hier werd in een keer een flexibel industrieel complex gebouwd van betonskelet met gevelvullingen. Deze bouwmethodiek maakte het mogelijk om andere machineopstellingen te maken. Dit pand is veel eenduidiger met een 20e-eeuws karakter.

Door deze opbouw ontstonden er eigenlijk twee werelden. Enerzijds waren er de representatieve villa's en woonhuizen voor de textielbaronnen aan de Goirkestraat en anderzijds had je de fabrieksstraten en -hallen waar de arbeiders vaak onder slechte omstandigheden moesten werken.

Het moet indertijd een beleving zijn geweest om als bezoeker van een textielbaron aan te komen in zijn villa en dan een rondleiding te krijgen door de textielfabriek. Dat is eigenlijk een ontdekkingsreis door een andere wereld in de achtertuin.

Deze ontdekkingsreis willen we nu ook aanbieden in het ontwerp. De bezoeker ontdekt de ontstaansgeschiedenis van de textielindustrie door tussen de gebouwen door te kunnen lopen en de verschillende tijdslagen te ontdekken. De huidige tijd wordt daarbij als een volgende te ontdekken tijdslaag toegevoegd.

Om de balans tussen oudbouw en nieuwe toevoegingen te bewaken is door Berns Architecten een Transformatiekader Mommers- en Drögecomplex opgesteld. Hierin wordt omschreven, hoe eigentijdse toevoegingen een toegevoegde waarde voor de oudbouw kunnen hebben.

Het restauratieadvies is gericht op behoud en versterking van cultuurhistorische waarden, met een goede balans tussen behoud en vernieuwing. Het centrale thema in dit document is, dat bouwkundige ingrepen niet verborgen moeten worden door ze historiserend vorm te geven, maar dat ze duidelijk waarneembaar zijn als een toegevoegde tijdslaag.

Het huidige Mommerscomplex, een ensemble van oude en nieuwe gebouwen

STEDENBOUWKUNDIGE IMPULS

Verlevendiging

Naast de grootschalige textielindustrie zijn in Tilburg ook veel midden- en kleinbedrijven (MKB) ontstaan: toeleveranciers en maak-bedrijven van goederen en diensten. De aanwezigheid van beiden is tot op de dag van vandaag in het Museumkwartier terug te vinden. Hoewel veel fabriekshallen inmiddels zijn verdwenen, vonden het TextielMuseum en Museum De Pont onderdak in fabrieks-complexen die zijn behouden. Ook zijn in Goirkestraat en de aangrenzende straten – zoals het Smidspad – nog veel sporen van het MKB te vinden. Helaas zijn de vele panden met etalageramen zoals in het Smidspand niet meer als zodanig in gebruik, maar andere panden in de buurt huisvesten nog altijd een flinke hoeveelheid kleine (makers) bedrijven.

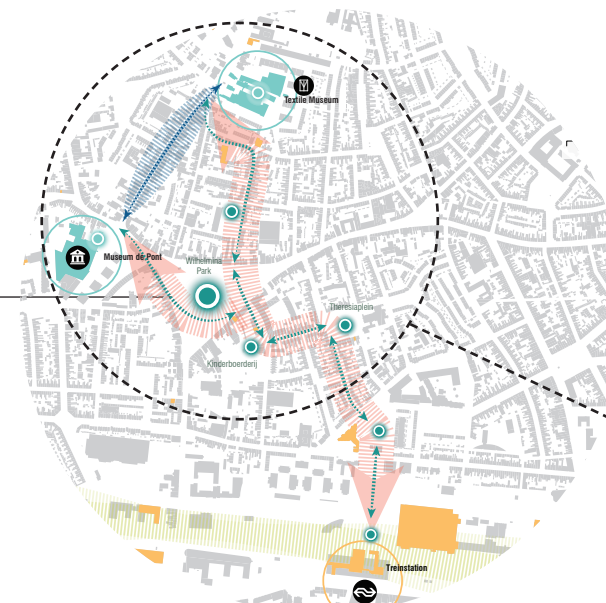
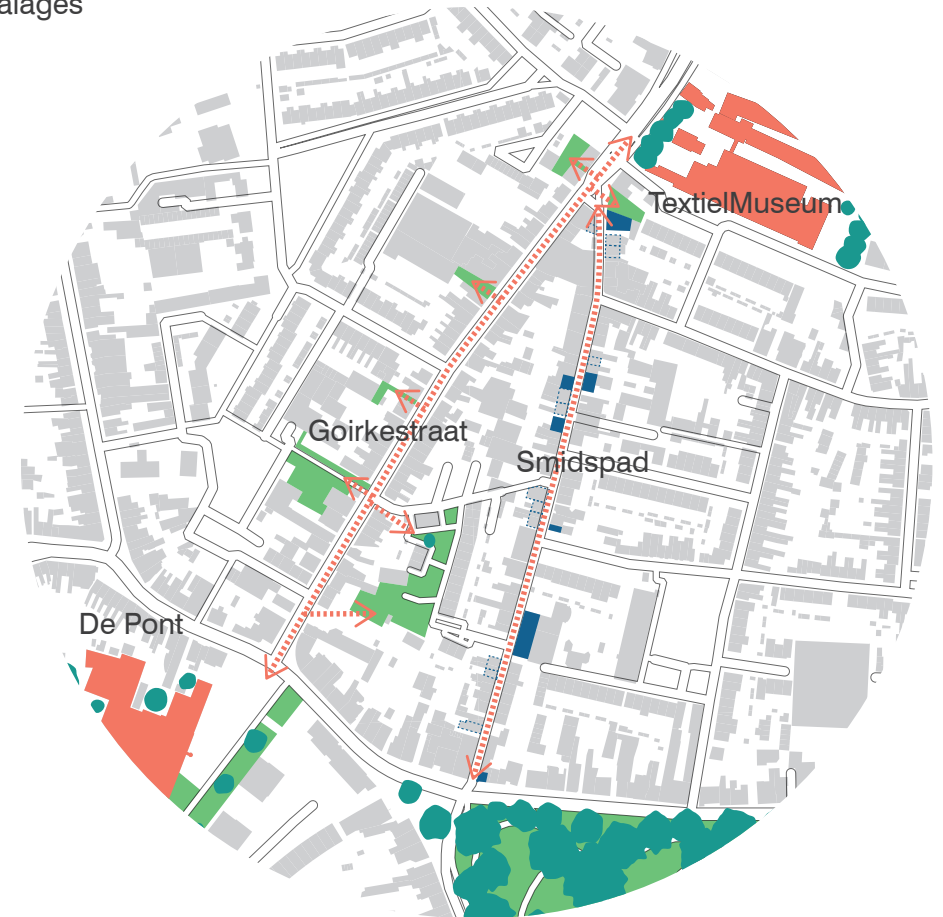
Het zou mooi zijn om dit stedelijk weefsel met zijn oorspronkelijke kwaliteiten van wonen, werken en verblijven in de nieuwe situatie terug te brengen. Met het creëren van een stedelijk klimaat, waar vakmanschap en ambacht in de omgeving van het TextielMuseum en in het hele Museumkwartier weer zichtbaar wordt gemaakt en gestimuleerd. De doorontwikkeling van het Drögepand tot Circulaire Textielhub draagt hier actief aan bij. Het resultaat is dat er synergie op gang komt, die voor verlevendiging en dynamiek gaan zorgen en een positief effect heeft voor de musea, voor de partners, voor de bedrijven en makers, voor de buurt en de stad en voor bezoekers, die uit alle delen van de wereld naar Tilburg komen om de unieke kwaliteiten van deze bijzondere plek te leren kennen.

Zichtbaarheid

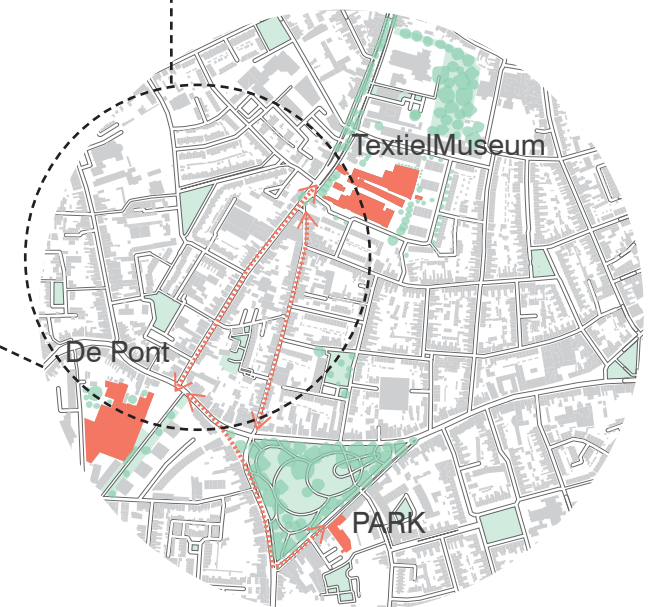
Textiel en Tilburg zijn ten nauwste met elkaar verweven met name in de wijk Oud-Noord. Al bij aankomst op het station in Tilburg zou dat verhaal aan de wereld kunnen worden verteld. In de huidige situatie zijn zowel Museum De Pont als het TextielMuseum voor de treinreiziger nauwelijks zichtbaar en daardoor lastig te vinden. Simpele wayfinding- technieken en -middelen volstaan om verbetering aan te brengen. Langs de route zijn er tal van mogelijkheden om het verhaal van de wijk, de musea, textiel en makers te vertellen. Bijvoorbeeld door plaatsing van straatelementen - verrassend meubilair, lichtobjecten, fraaie poorten en hekken en kunstobjecten - is het mogelijk om een herkenbare, attractieve 'branding' aan het Museumkwartier te geven die tevens helpt om de weg te vinden.

Goirkestraat: hofjes betrekken bij cultuuras
Smidspad: (leegstaande) etalages

Cultuurroute

Driehoek van culturele instellingen

TRANSFORMATIE TACTIEK

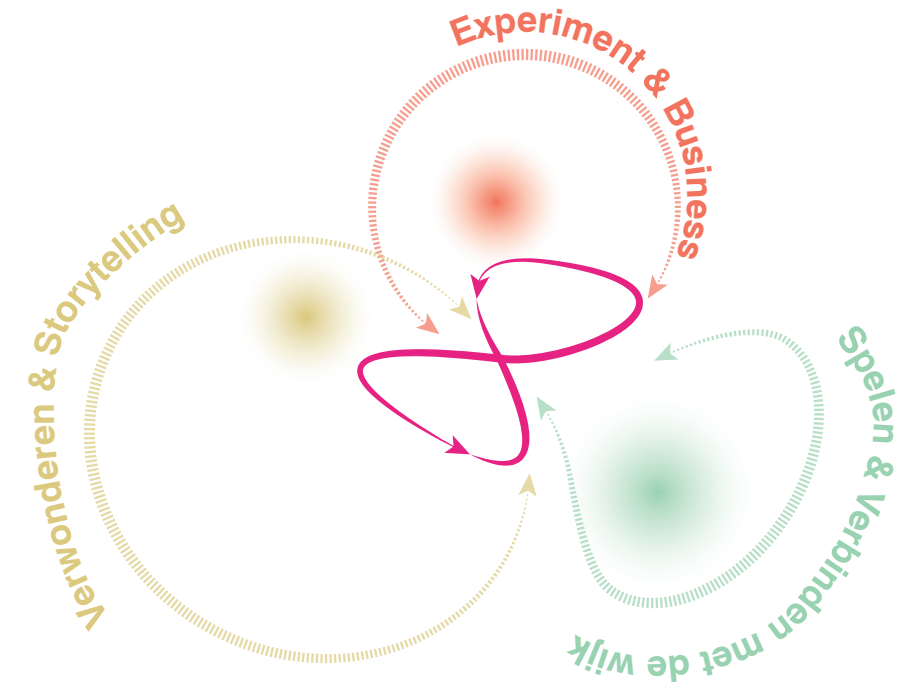
Verbinding met de wijk

Het Mommers- en Drögecomplex was van oorsprong een afgesloten terrein dat niet toegankelijk was voor onbevoegden. Alle beschikbare ruimte werd volgebouwd en enkele smalle straatjes ontsloten het gebied. In de huidige situatie is dit naar binnen gerichte karakter nog goed te zien. Dit past echter niet bij het TextielMuseum dat toegankelijkheid en gastvrijheid hoog in het vaandel heeft staan en zich open wil stellen naar de omliggende buurt. Hier-voor moet het gehele complex - binnen en buiten - opener en laagdrempelig gaan worden. Bovendien kan de bestemming in zijn geheel een aantrekkelijke plek van betekenis worden waar mensen graag komen en verblijven: niet uitsluitend voor de museumbezoeker maar voor iedereen. In drie stappen beschrijven we de tactiek die deze transformatie gestalte kan geven.

1.De eerste tactiek is het definiëren van drie sfeervolle ontmoetingspleinen. Elk van de drie pleinen is gericht op een 'doelgroep': bezoekers & makers, leerlingen & buurtbewoners en bedrijven & makers. De pleinen zijn zo gepositioneerd dat ze iedere groep ook toegang geven tot faciliteiten in het complex die voor hen relevant zijn. Elk plein krijgt een 'branding' die aansluit bij het programma.

2.De tweede tactiek richt zich op het verbeteren van de interne routing en logistiek. Om het ensemble van gebouwen als een geheel te laten functioneren, moeten de onderlinge verbindingen worden verhelderd. Zo zal er een betere routing door het museum zelf en in relatie tot de partners in de Circulaire Hub ontstaan en kan het publiek en de gebruikers de werking van het ensemble als een toegevoegde kwaliteit gaan ervaren. Hierbij wordt ervoor gezorgd dat de stedenbouwkundige inbedding, de architectonische kenmerken en de organisatie één geheel vormen.

3.De derde tactiek betreft het op strategische plaatsen plegen van interventies in de gevels. Dit betreft zowel het herstel van oude met toevoeging van nieuwe doorgangen en doorkijkjes binnen het gehele complex met respect voor de industriële waarden zoals in het transformatiekader beschreven. In de huidige situatie is het complex vooral vanuit de Goirkestraat ontsloten en door de plaatsing van het Entreegebouw met de glazen doorgang naar het Mommerspand, is het vanuit andere richtingen moeilijk te benaderen. Het gehele complex, met de villa's, het Drögepand en het Mommersgebouw met de fraaie smalle straatjes, biedt echter interessante mogelijkheden om het gehele complex veel meer naar zijn omgeving te openen en de smalle straatjes tussen de gebouwen weer toegankelijk en doorwaadbaar te maken.

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Scenario 1 richt zich op de renovatie en verduurzaming van het gehele complex en het oplossen van huidige bouwkundige knelpunten. Het TextielMuseum is vernieuwd en uitgebreid en met de mu-seale (her) inrichting van het museum en lab en de publieksgroei faciliteren en het publiek een optimale museumbeleving bieden die past bij het vernieuwde museum-concept. In het Drögepand is samen met partners, startend op de begane grond, een circulaire textielhub gerealiseerd, die het thema circulariteit en duurzaamheid in alle facetten onder de aandacht brengt. Ook is vormgegeven aan de ambitie van 'placemaking' en is een plek van betekenis gerealiseerd die inspiratiebron en aanleiding voor ontmoeting en beleving is voor de verschillende doelgroepen, die van deze plek gebruik kunnen of willen maken.

Aanpassing aan de tijd

De historische context maakt het Mommerskwartier een unieke beleving. Maar deze kwaliteit brengt ook met zich mee, dat de gebouwen niet meer aansluiten op de comfort- en duurzaamheidseisen van deze tijd. Alle oudbouwdelen van het Mommerscomplex hebben niet geïsoleerde dakconstructies, stalen kozijnen met enkelglas en metselwerk gevels. Hierdoor zijn de diverse bouwlagen te warm in de zomer en te koud in de winter. De energieklassse G toont aan, dat er erg veel energie verloren gaat bij opwarming van het gebouw en het klimaat moeilijk te beheersen.

Voor het Drögepand gelden dezelfde condities. Ook hier niet geïsoleerde dakconstructies, stalen kozijnen met enkelglas en metselwerk gevels. Ook hierdoor zijn de diverse bouwlagen te warm in de zomer en te koud in de winter en toont de energieklassse G aan, dat er erg veel energie verloren gaat en klimaat moeilijk beheersbaar is. Beide gebouwen zullen verduurzaamd moeten worden om te kunnen voldoen aan de duurzaamheidsambities van de gemeente dat de energieklassse van alle gebouwen in eigendom voor 2045 moeten worden opgewaarderd naar energieklassse C of hoger.

Om alle ruimtes volledig in te kunnen zetten voor de gewenste gebruiksfuncties, wordt de thermische schil rond beide gebouwen aangepast naar de huidige normen. Hierbij gaan we uit van het vervangen van de stalen puilen door geïsoleerde stalen renovatieprofielen met isolatieglas. Alle gesloten geveldelen worden voorzien van een geïsoleerde voorzetwand. De daken worden van binnenuit geïsoleerd en afgewerkt met een pleisterlaag. Voor de sheddaken worden de glazen delen vervangen door kozijnen met dubbel glas. Met deze maatregelen neemt het comfort van de ruimte toe en kan het volledige complex weer worden aangemerkt als geschikte verhuurbare gebruiksruidten. De oudbouw behoud hierbij zijn historische context, maar is wel aangepast aan het huidige comfort en duurzaamheidsniveau.

Sheddaken in het TextielLab met enkel glas: Installaties in het zicht

Sheddaken in het Drögepand met enkel glas

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Aanpassen aan de functie

De aangepaste visie van het museum en de ontwikkeling van de circulaire hub vragen vele aanpassingen in de ruimtelijke, fysieke inrichting in de diverse bouwdelen binnen het complex. De uitbreidingen en verplaatsingen van functies vergen diverse interne verbouwingen, nieuwe indeling met het doorbeken en plaatsen van tussenwanden met nieuwe doorgangen conform de nieuwe inrichtingsplannen.

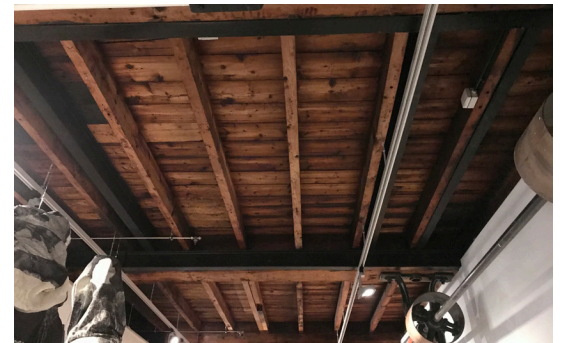
Mommerscomplex

Voor het Mommerscomplex zijn inrichtingsplannen voor het vernieuwde museum opgesteld. Hierbij wordt ervan uitgegaan, dat het hele Mommerscomplex voor museale functies inzetbaar is. Er zijn echter een aantal knelpunten, die het gebruik als museum ernstig belemmeren. Deze knelpunten worden in dit scenario aangepakt.

Dit betreft vloerconstructies, die onvoldoende draagkracht hebben voor de museale functies. Hierdoor zijn inefficiënte inrichtingen en gebruik van de verdiepingen ontstaan, die niet optimaal kunnen worden ingezet. Dit betreft zowel de vloerconstructie op de begane grond in de shed als de verdiepingsvloeren van de hoogbouw. Voor de houten verdiepingsvloeren is verstijving van de vloerconstructie noodzakelijk. Voor de shed moet een nieuwe betonnen vloer worden gegoten. Indien mogelijk worden hier de bestaande vloertegels hergebruikt.

Bij de installaties zien we dat ook deze in de loop der tijd steeds zijn aangepast. Er zijn veel kleine techniekruimtes ontstaan, die gebouwdelen of functies bedienen. Ook zie je zichtbare installatiecomponenten die duidelijk later zijn toegevoegd. Met de vernieuwde indelingsplannen en het verhogen van de duurzaamheidsklasse ontstaat de mogelijkheid, om het installatieconcept te herzien. Hierbij kan je denken aan het toevoegen van vloerverwarming in nieuwe betonnen vloeren of het combineren van voorzetwanden met stralingspanelen of plenumwanden, die als luchtkanaal dienen. Een visie op een hernieuwd installatieconcept kan deel uitmaken van de ontwerpopgave in de volgende fase.

Mommersgebouw

Vloerconstructie tussen begane grond en 1e verdieping

Huidige garenapslag op de 3de verdieping

Opslag kwetsbare top collectie stukken

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Drögepand

Voor het Drögepand gaan de consortium partners uit van een groeimodel. In eerste instantie wordt ingezet op een aantrekkelijk, open ingerichte circulaire textielhub op de begane grond. Hiervoor is een gezamenlijk inrichtingsplan met bestaande en nieuwe functies geschetst. De 1e en 2e verdieping van het Drögepand wordt vooralsnog casco opgeleverd.

Ook voor het Drögepand geldt, dat er een aantal knelpunten zijn, die het gebruik belemmeren.

Zo is het Drögepand in de jaren 80 vorige eeuw gerenoveerd. Deze renovatie met schoon beton metselwerk met de Tilburgse Dans- en Muziekschool als gebruiker, leverde een indeling op in kleine ruimtes en lokalen. Deze indeling is niet geschikt voor de industriële herbestemming met de doorontwikkeling tot circulaire hub, met ruime en open publieksruimten en makers- en bedrijfsruimten die in dit pand zijn voorzien. Het inbouwpakket uit die tijd belemmert daarnaast de beleving van de industriële uitstraling en cultuurhistorische waarde van de moderne 20e- eeuwse fabriekshal, de oorspronkelijke functie van het Drögepand. Om het Drögepand een toekomst te kunnen geven als goed verhuurbaar vastgoed

is het noodzakelijk om het gehele inbouwpakket uit de jaren 80 te slopen en de ruimtes casco op te leveren.

De installaties in het Drögepand zijn verouderd en afgestemd op een pand met meerdere gebruikers in kleine ruimtes. Het herstellen van de grote fabriekshallen brengt aanpassing van het installatieconcept met zich mee. Hierbij kan een duurzaam installatieconcept voor het gehele pand worden ontworpen. Deze ontwerpogave kan in een volgende fase worden ingevuld.

Drogepand

757T06 - westgevel, bestaande situatie

Doorsnede Drogepand: Beton skelet constructie

Verbouwing jaren '80

Kamers in het Drogepand

Beton skelet constructie

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Groei naar de toekomst

Het TextielMuseum kan de groei van bezoekers, gemiddeld 65.000 met een piek in 2018 naar 75.000 bezoekers op jaarbasis, in de huidige situatie al niet optimaal faciliteren. Met de verdergaande vernieuwing en uitbreiding en de vestiging van de Circulaire Textielhub in het Drögepand zal het aantal bezoekers aan het Mommerskwartier verder stijgen naar 100.000 bezoekers op jaarbasis. Om deze groei te realiseren en het verblijf en routing te verbeteren, moet de bestaande infrastructuur en de diverse faciliteiten worden aangepast.

Verbinden Mommerscomplex en Drögepand

Het Mommerscomplex en Drögepand gaan programmatisch een duidelijke samenwerking aan, maar zijn fysiek nog niet met elkaar verbonden. Om de symbiose binnen het Mommerskwartier te benadrukken en te versterken zijn fysieke verbindingen tussen de panden nodig. Het trappenhuis van het Entreegebouw wordt opgebroken aan de kant van het Drögepand en in pandig worden gemaakt door deze ook aan de oostzijde met het Drögepand te verbinden. Hierdoor wordt niet alleen een ‘foutje’ uit 2008 opgelost – een onbereikbaar buitengebiedje – maar ontstaat een fraai in pandig glazen omhulend bouwvolume, dat de panden en de hier gevestigde publieksfaciliteiten op een logische manier met elkaar verbindt en toegankelijk maakt.

De gevelvullingen tussen het betonskelet in het Drögepand worden deels verwijderd om de doorgang te vergroten en het betonskelet aan het publiek te tonen.

Entree en publieksfaciliteiten vergroten

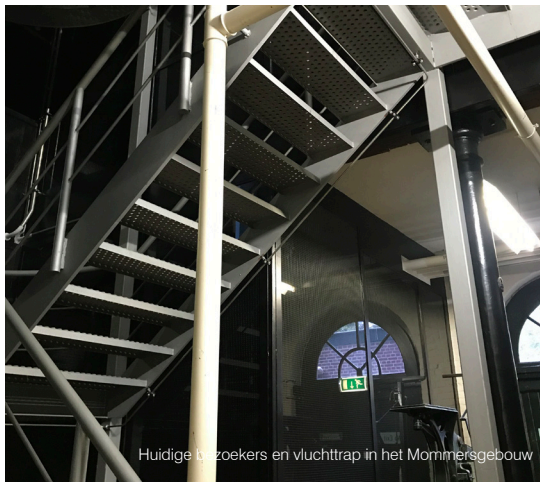
Het glazen Entreegebouw is de plek waar al het publiek aankomt en gastvrij ontvangen wordt. Hier zijn alle publieksfaciliteiten gesitueerd, die een goede start van een bezoek aan het TextielMuseum en de Circulaire Hub mogelijk maakt. De publieksgroei vraagt om een uitbreiding in capaciteit en oppervlakte voor de ontvangst, toiletten, garderobe en de horeca. De fysieke ruimte om in oppervlakte op te schalen, zit niet in het Entreegebouw zelf, maar in de kop van het Drögepand. Een nieuwe indeling en inrichting is voorgesteld waarbij de begane grond van het Entreegebouw en de kop van Dröge in samenhang wordt ontwikkeld.

Doordat het trappenhuis beide panden met elkaar verbindt, is het logisch om aan dit logistieke knooppunt ook de toiletten en garderobe toe te voegen. De bestaande horecakeuken wordt verplaatst naar de noordwesthoek van het Drögepand. De vrijgekomen ruimte wordt benut als uitbreiding voor het Textielcafé. Door de publieksfaciliteiten zo in te delen zijn ze zowel vanuit het museum als vanuit de circulaire hub goed toegankelijk en ook buiten openingstijden van het museum in te zetten.

Met deze nieuwe indeling wordt meteen ook een advies ingewilligd vanuit het transformatiekader om de kop van het Drögepand – dat een bijzondere architectuur heeft met een hoge historische waarde - weer een betere indeling te geven. Want het maakt het mogelijk om samen met de aanpassing van het glazen trappenhuis de zichtlijn, die er voeger was, te herstellen. Zowel vanuit buiten als zittend in het TextielCafé krijgt het publiek dan door al het toegepaste glas weer een zicht op het achtergelegen fabrieksstraatje, dat van oudsher van voor naar achter een doorwaadbaar straatje was.

Daarnaast zal de huidige ingang van het Entreegebouw, die door een enkele deur dat onvoldoende de koude lucht buiten houdt, verbeterd worden. Hier wordt in voorzien door een draaideur toe te voegen.

Huidige situatie

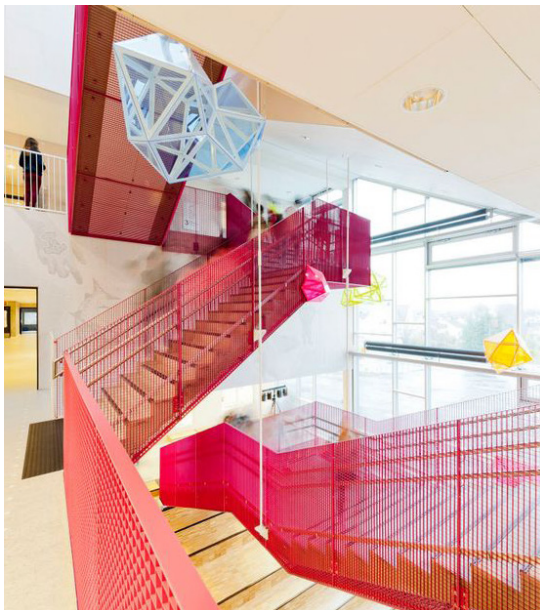

Donker en onzichtbaar

Transformeren tot een verbindend element

Potentie

Verbindend element, het trappenhuis

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Verbinden gebouwdelen Mommers oostzijde

Het Entreegebouw en het Mommerspand zijn in de huidige situatie alleen verbonden aan de westzijde met een glazen doorgang. In de programmering ligt dit lastig, omdat er geen doorgaande routing en een logische looplijn vanuit het gewenste museumconcept gerealiseerd kan worden. De bezoeker verdwaalt in het pand en moet elke keer terugkeren naar de voorzijde om zich te heroriënteren om naar een ander deel van het museum te gaan.

De herindeling en uitbreiding van het museum voorziet in een nieuwe horizontale verhaallijn en rondgang die op de begane grond het maakproces van textiel ontwikkeling in het Textiellab voorziet. Dit is een rondgang die start in de shed en via de huidige damastweverij-wasserij eindigt in de TextielShop. Om deze rondgang te kunnen realiseren is een nieuwe verbinding van de gebouwdelen van Mommers aan de oostzijde van cruciaal belang. Het voorstel is om een tweede glazen verbindinggang toe te voegen, maar beiden wel zo te ontwerpen, dat de fabrieksstraat tussen beide bouwdelen toegankelijk blijft.

Doorwaadbaarheid

Binnen het transformatiekader wordt de doorwaadbaarheid van het Mommerskwartier als een belangrijke waarde genoemd. In de huidige configuratie is doorkruising van oost naar west niet meer

mogelijk. De toegevoegde verbindinggang tussen het entreegebouw en de hoogbouw van Mommers sluit de fabrieksstraat als doorgaand straatje af. Voorstel is om de bestaande glazen doorgang bij het entreegebied aan te passen door hier glazen taatsdeuren in op te nemen. Ook de nieuwe glazen doorgang aan de oostzijde wordt voorzien van taatsdeuren.

Gedurende de openingstijden van het museum hebben deze glazen doorgangen dan twee functies: ze zorgen dat het publiek op de begane grond een rondgang kan maken en de bezoekers kunnen het fabrieksstraatje weer van west naar oost en andersom doorkruisen. Alle deuren die aansluiten op de doorgangen worden voorzien van schuifdeuren met een kaartlezer, die te openen zijn met het toegangskaartje van het museum.

Hoogbouw Mommers verbeteren

Binnen het Mommerscomplex ligt ook een opgave in het verbeteren van de hoogbouw, waar nu voor de verdiepingen een beperkte publiekstoegang en opslagfunctie is door de huidige trappen en kleine lift. Om dit te verbeteren zullen de bestaande trappen verbreed gaan worden om voldoende vluchtcapaciteit te garanderen. Aan beide kopse kanten zullen de bestaande trappen verbreed worden en wordt aan de oostzijde ook een nieuwe ruime bezoekerslift geplaatst.

Huidige situatie

Doorwaadbaar maken door het aanbrengen van taatsdeuren

Potentie

Referentie; taatsdeuren in glazen doorgang

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Verbeteren buitenruimte

Rondom het Mommerscomplex en het Drögepand zijn op verschillende plaatsen parkeerplekken voor fietsen en auto's gesitueerd. Vaak moeten bezoekers zoeken om er te komen. Dit zou in zijn geheel beter ingericht moeten worden, zoals in de notitie Openbare ruimte Mommerskwartier verder wordt beschreven.

Er zijn naar de verschillende functies ook verschillende entrees, die zich op verschillende doelgroepen richten. Deze entrees moeten een duidelijk adres hebben. Om dit te faciliteren, zijn de entrees gekoppeld aan ontmoetings-pleinen, gekoppeld aan de doelgroep.

Elk plein krijgt een 'branding' die aansluit bij het programma.

Het Museumplein

Het Museumplein ligt aan de Goirkestraat en vormt de hoofdentree tot het TextielMuseum, maar ook van het Mommerskwartier als geheel. Het voorstel is dit plein een specifieke identiteit te geven, namelijk die van verwondering & storytelling.

Het element van verwonderen en storytelling kan worden ingezet om het verhaal te vertellen van enkele bijzondere, in het oog springende bouwdelen op deze plek. Zo getuigt de schoorsteen nog van het stoomtijdperk. Ondergronds ligt nog het stoomkanaal dat van de schoorsteen naar het ketelhuis liep, van waaruit tal van machines, weefgetouwen enz. werden aangedreven in de fabriekshal van het Mommersgebouw. Het idee is om een stoomspoor te maken op de route van het stoomkanaal, mogelijk in combinatie met

een glazen put waarin je van buitenaf en fraai aangelicht het stoomkanaal kunt zien liggen. Met wat informatie erbij (fysiek en per app) valt er een interessant en leerzaam verhaal te vertellen.

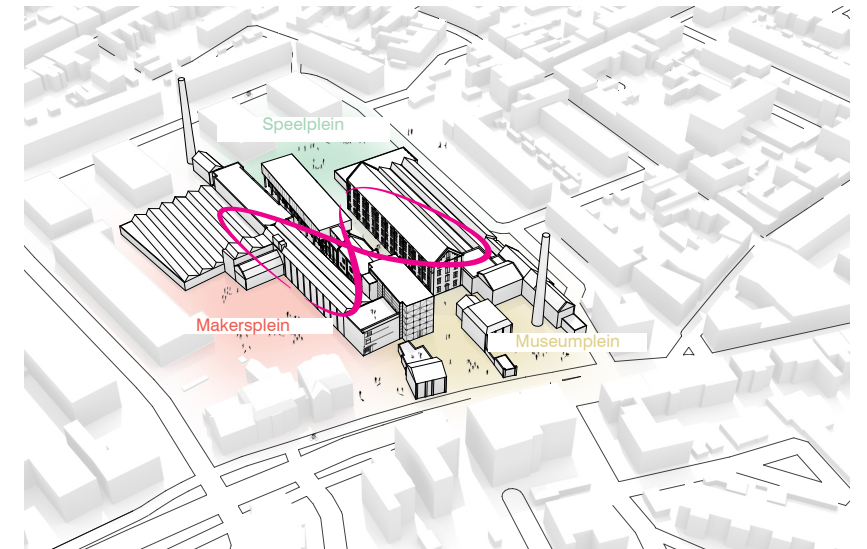
Het element van verwondering en storytelling zal ook versterkt worden door de bestrating en groenvoorziening te enten op het thema textiel en beplanting. Dat kan inrichting zijn met bijvoorbeeld verplanten met toelichting, maar ook textiele toepassingen in de buitenruimte. Ook de prikkelende multi-sensorische installatie in de glazen entreehal die vanaf de straat zichtbaar is, draagt bij aan de beleving en verwondering van dit plein.

Alle elementen zullen zo ingezet worden dat het publiek de weg naar de ingang van het TextielMuseum beter kan vinden, want dat is in de huidige situatie lastig.

Het Makersplein

Het Makersplein is de plek waar nu het parkeerterrein ligt, aan de noordzijde van het Mommerskwartier, bij de ingang van het Drögepand. Het idee is dat dit plein weliswaar de centrale parkeervoorziening van het TextielMuseum en de Circulaire Textielhub blijft, maar met een brede wandelstrook langs de gevels van het Drögepand, dus de auto's wat verder weg van de bebouwing. De ruimte voor specifieke inrichtingselementen is op het Makersplein beperkt. Daarom is het idee om langs de gevels en de entree van het Drögepand een wat meer zakelijke aankleding te realiseren die laat zien welke functies in het gebouw zijn ondergebracht. De look & feel van deze aankleding is gericht op de doelgroepen bedrijven en makers. Van

belang is dat het algemeen publiek vanaf de parkeervoorziening niet naar de ingang van het Drögepand wordt gelokt, maar naar de entree aan het Museumplein. Het Makersplein kan mogelijk 's avonds gebruikt worden als mini openlucht-bioscoop waar je 'en plein air' of vanuit je auto korte films kunt kijken. Met passende programmering, waaronder bijvoorbeeld historisch beeldmateriaal van de Tilburgse textielindustrie, kunstzinnige films over (circulair) textiel, afstudeerfilmpjes van de modeopleidingen van Fontys en ROC Tilburg. Een en ander afgewisseld met bedrijfsfilmpjes of productpresentaties van bedrijven uit de Circulaire Textielhub. De entrees van de Circulaire Hub met een toegang naar het inzamelpunt voor Wolkat en een toegang naar het loket van Mid-point Brabant liggen aan dit plein.

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Het Speelplein

Aan de oostzijde van het Mommerskwartier ligt het Speelplein. Wat nu nog aanvoelt als een achterkant, moet straks een uitnodigend aanzien krijgen en de verbinding vormen tussen het Mommerskwartier en de wijk. Zowel ruimtelijk/fysiek als mentaal. Het idee is om hier een aantrekkelijke verblijfsruimte te creëren, niet alleen voor bezoekers van het museum, maar juist ook voor de buurt, in het bijzonder voor de jeugd.

Samen met stadslab CuPuDo en het TextielMuseum zetten we voor deze plek in op iconisch kunstwerk. Een kunstwerk dat:

- uitdrukking geeft aan Tilburg Textielstad;
- past bij de ambities en uitstraling van het vernieuwde TextielMuseum;
- uitnodigt tot interactie voor jong en oud;
- een impuls geeft aan het verblijfsklimaat.

In plaats van een reeks van kunsttoepassingen in Mommerskwartier (er valt al zo veel te zien en te beleven) zijn we voorstander van één bijzonder kunstwerk. Een kunstwerk als groot gebaar dat uitdrukking geeft aan de internationale ambities van het TextielMuseum, uitnodigt tot interactie voor jong en oud (aansprekend speelelement) en natuurlijk met textiel in de hoofdrol.

Op het Speelplein' staan educatie en ontmoeting met de buurt centraal. De entree van het Repair Cafe en naar het fabrieksstraatje tussen Mommers en Dröge zijn aan het plein gelegen.

In het fabrieksstraatje ontmoeten buurtbewoners en makers elkaar, omdat hier de entrees van de startup- en makersplekken liggen. Via het glazen trappenhuis aan het eind van het straatje bereikt de bezoekers de autonome horeca, die ook buiten de openingstijden van het Textielmuseum geopend is.

Met al deze ingrepen wordt dit plein echt een ontmoetingsplek tussen makers en buurtbewoners.

Visuele connectie

Het Mommerscomplex heeft een gesloten karakter in de diverse bouw delen. Conform het Transformatiekader is dat kenmerkend voor een oude textielfabriek. Zo benadrukt de lange gesloten gevel aan de zuidzijde grenzend aan de Bisschop Bekkerslaan, de lengtewerking en verwijst naar de historisch lange bouwka- vels hoe zo'n bouwproces tot stand kwam. Dit karakter moet behouden blijven.

Het gesloten karakter van het Mommer- scomplex maakt ook, dat de publieke functie als museum aan de buiten- zijde slecht afleesbaar is. Parkerende bezoekers aan de Bisschop Bekkerslaan

staan voor een gesloten muur en moeten dan de entree naar het Textielmuseum maar zien te vinden.

Binnen dit scenario is bij het terug liggen- de geveldeel gekozen voor een inter- ventie. Hier wordt in dit terugspringende gedeelte een etalageruimte gecreëerd. Zo ontstaat er voor het museum een mini-ten- toonstellingsruimte aan de buitenzijde, die het mogelijk maakt om dat wat binnen wordt geprogrammeerd aan de buitenzij- de als appetizer aan publiek en de bewon- ers te tonen.

Met deze ingreep blijft het gesloten karak- ter van de gevel behouden, maar wordt tegelijkertijd de publieke functie verdui- delijkt. Parkerende bezoekers worden au- tomatisch naar het Museumplein geleid. De bestaande fietsenberging wordt ver- plaatst, omdat die te klein is.

Huidige situatie
(steeg eindigt in gesloten trappenhuis)

Makerstraatje

Transformeren tot helder en uitnodigend entree

Potentie

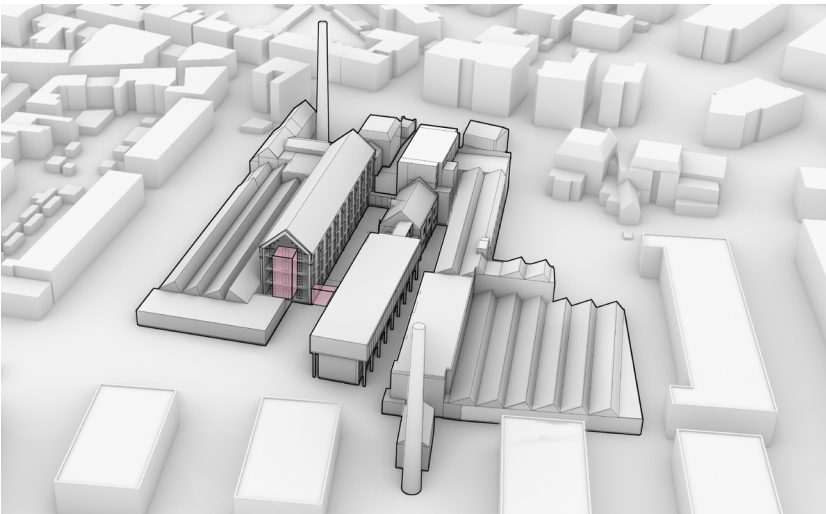
Uitnodigend entree

TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

Visuele connectie

Het Mommerscomplex heeft een gesloten karakter in de diverse bouwdelen. Conform het Transformatiekader is dat kenmerkend voor een oude textielfabriek. Zo benadrukt de lange gesloten gevel aan de zuidzijde grenzend aan de Bisschop Bekkerslaan, de lengtewerking en verwijst naar de historisch lange bouwka- vels hoe zo'n bouwproces tot stand kwam. Dit karakter moet behouden blijven. Het gesloten karakter van het Mommer- scomplex maakt ook, dat de publieke functie als museum aan de buiten- zijde slecht afleesbaar is. Parkerende bezoekers aan de Bisschop Bekkerslaan staan voor een gesloten muur en moeten dan de entree naar het Textielmuseum maar zien te vinden. Binnen dit scenario is bij het terug liggen- de geveldeel gekozen voor een inter- ventie. Hier wordt in dit terugspringende gedeelte een etalageruimte gecreëerd. Zo ontstaat er voor het museum een mini-ten- toonstellingsruimte aan de buitenzijde, die het mogelijk maakt om dat wat binnen wordt geprogrammeerd aan de buitenzij- de als appetizer aan publiek en de bewoners te tonen.

Met deze ingreep blijft het gesloten karak- ter van de gevel behouden, maar wordt tegelijkertijd de publieke functie verduidelijkt. Parkerende bezoekers worden automatisch naar het Museum- plein geleid. De bestaande fietsenberging wordt ver- plaatst, omdat die te klein is.

Huidige situatie

Fietsenstalling

Transformeren tot etalage

Potentie

Urban exhibition

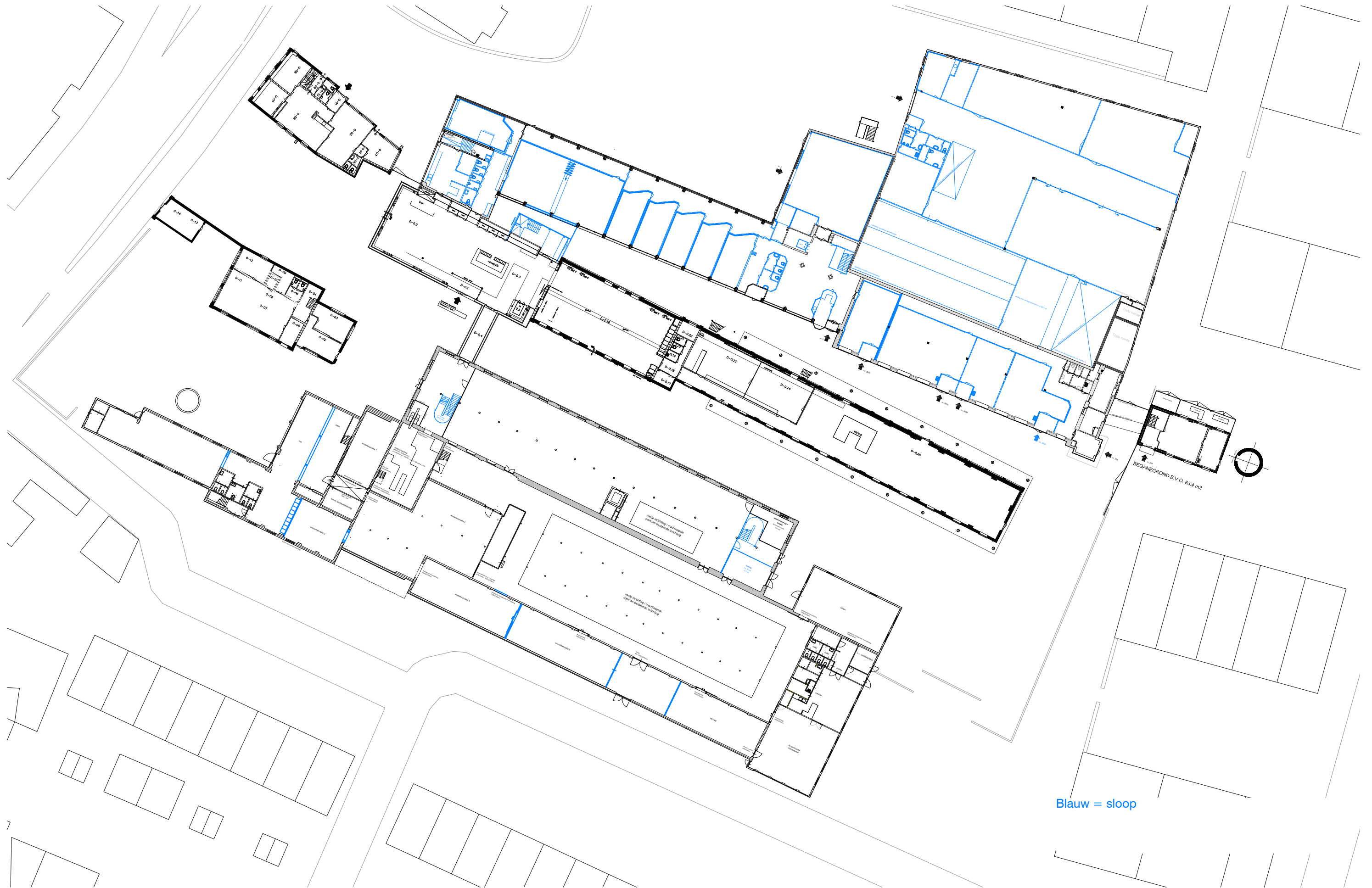
TRANSFORMEREN & RENOVEREN

SCENARIO 1

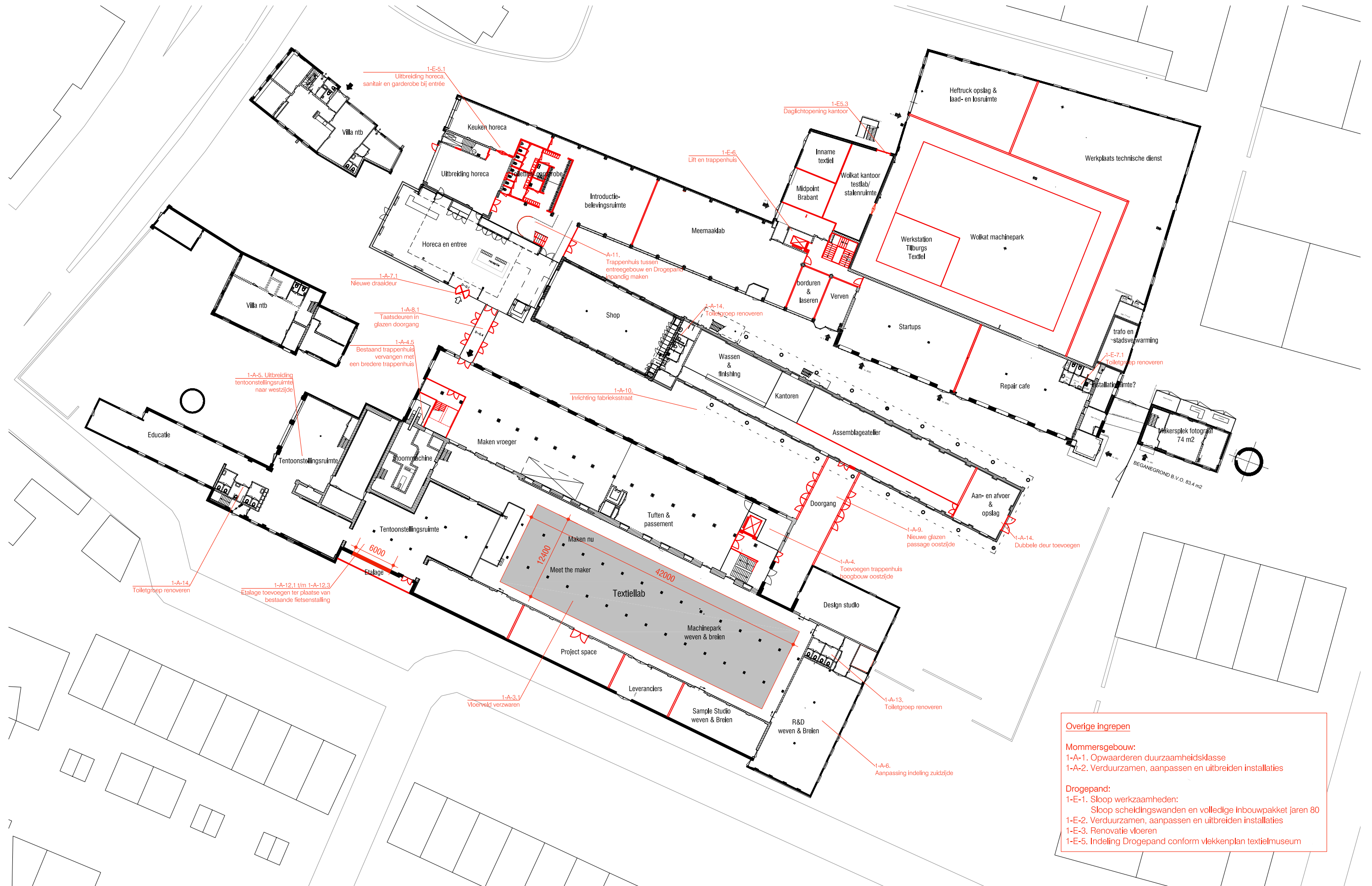
Bestaande glazen gang met taatsdeuren voor doorwaadbaarheid

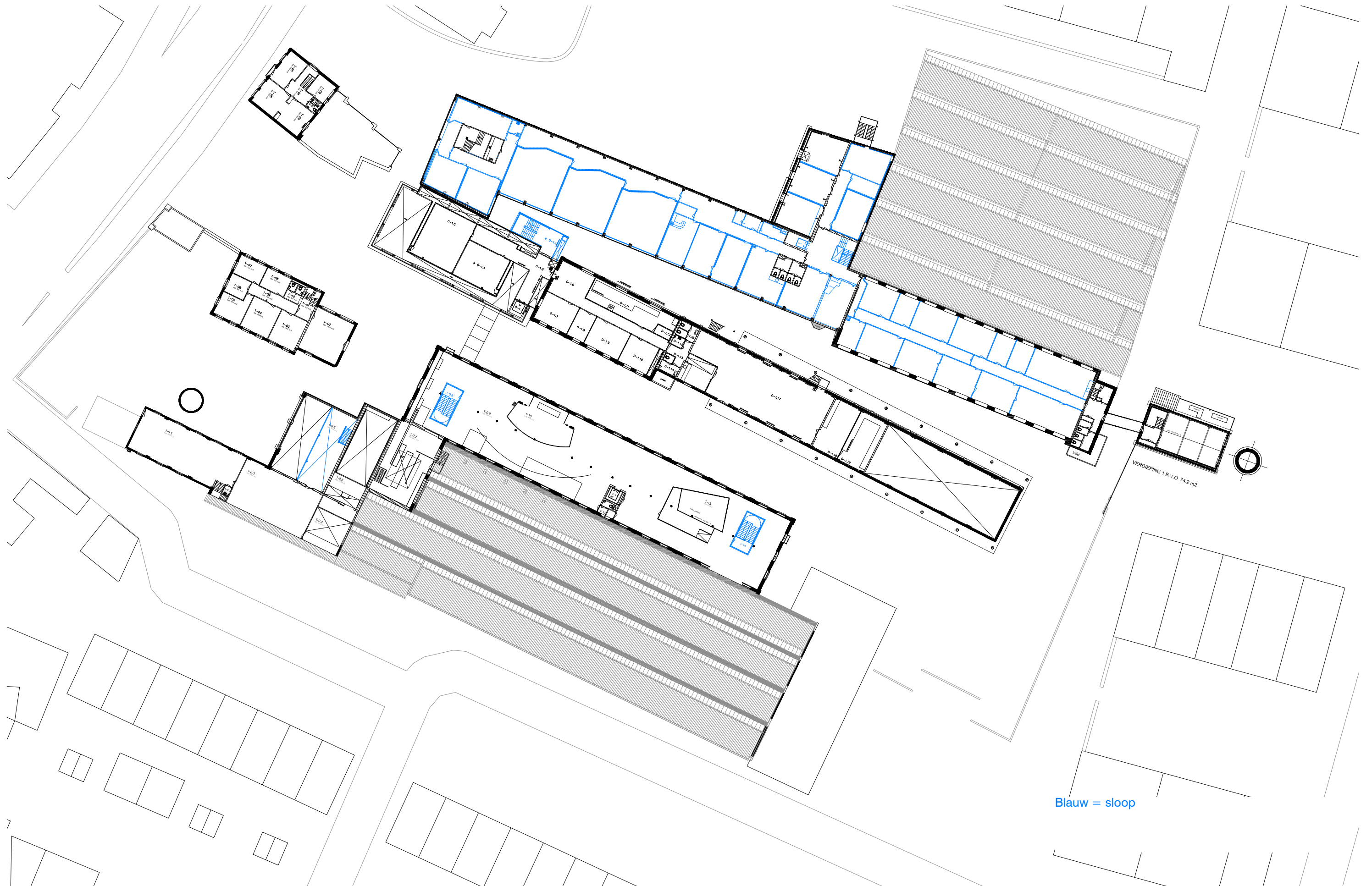

Blauw = sloop

Begane grond: bestaand

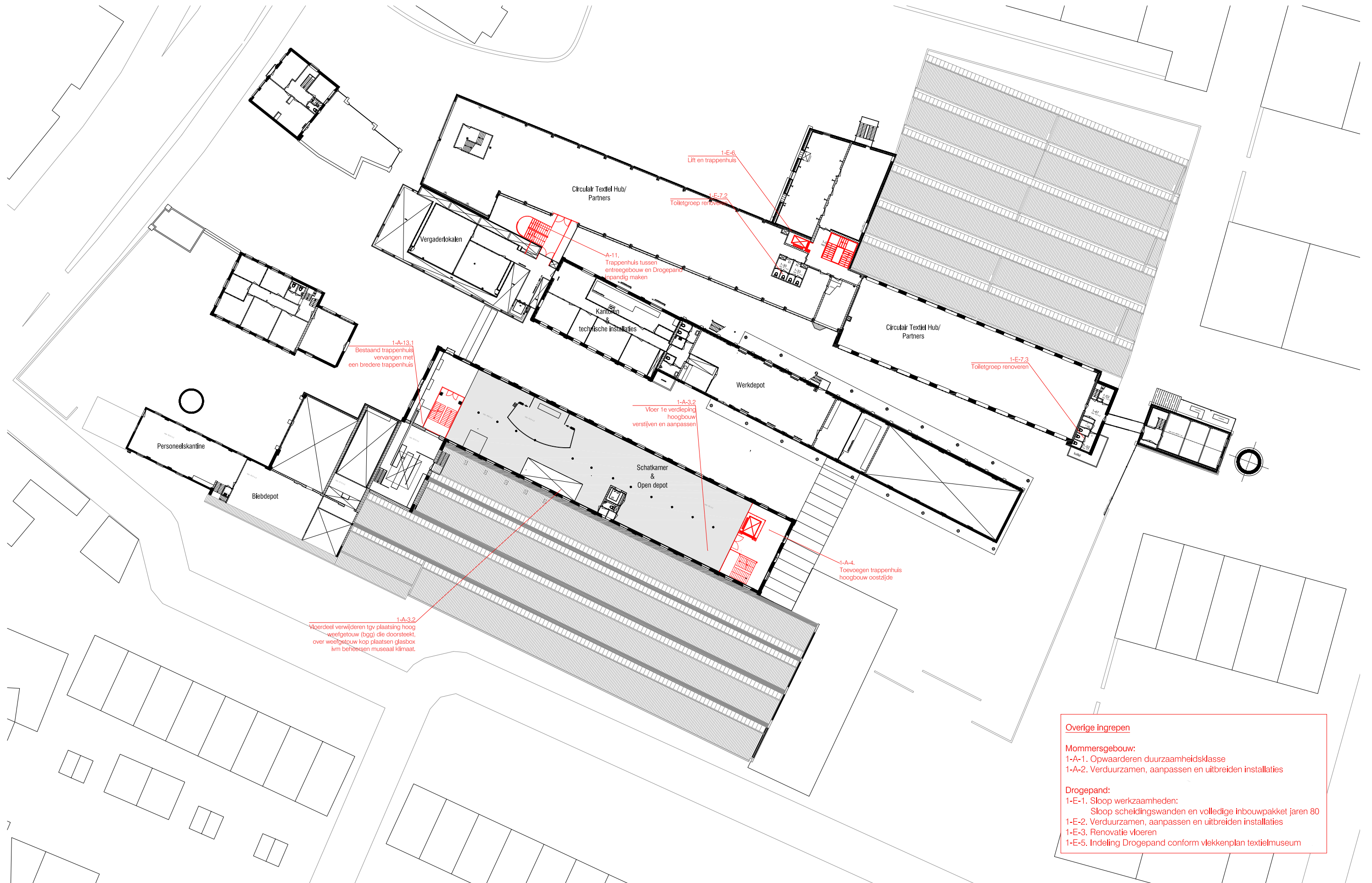

Begane grond: scenario 1_Interventies

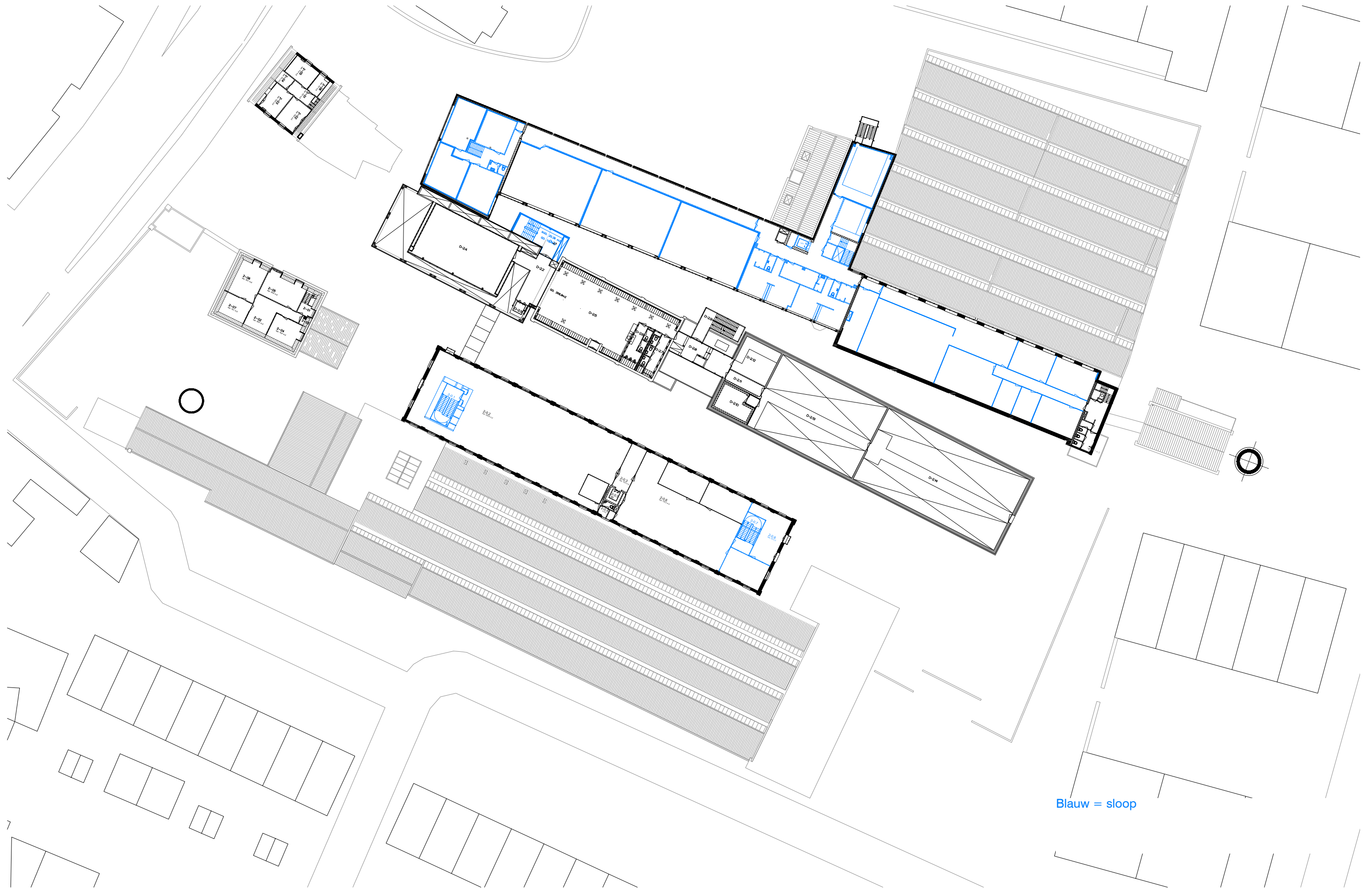
Blauw = sloop

1e Verdieping: bestaand

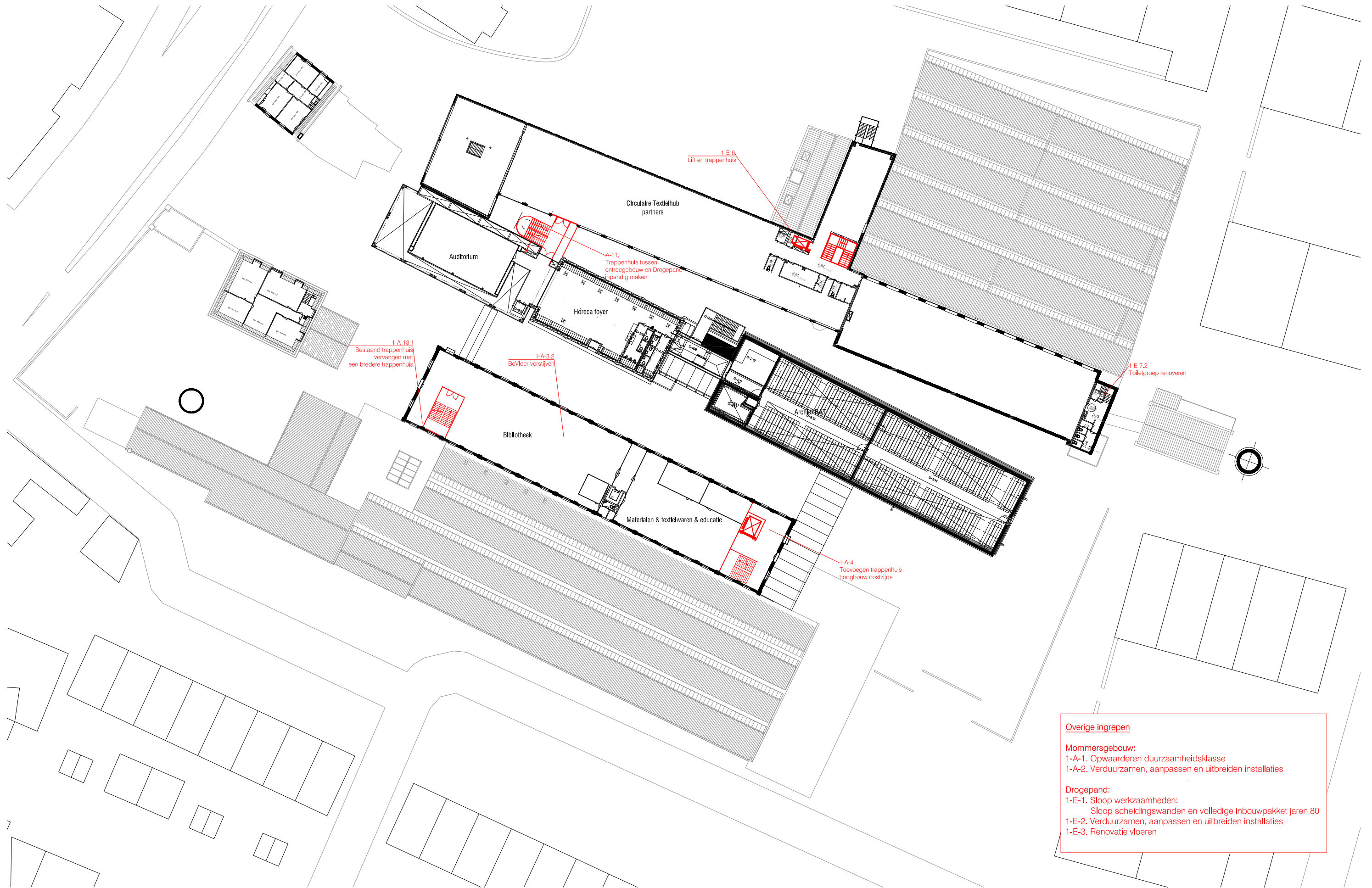
- Overige Ingrepen**
- Mommersgebouw:**
 1-A-1. Opwaarderen duurzaamheidsklasse
 1-A-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties
- Drogepand:**
 1-E-1. Sloop werkzaamheden:
 Sloop scheidingswanden en volledige inbouwpakket jaren 80
 1-E-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties
 1-E-3. Renovatie vloeren
 1-E-5. Indeling Drogepand conform vlekkenplan textielmuseum

1e Verdieping:_Interventies

Blauw = sloop

2e Verdieping: bestaand

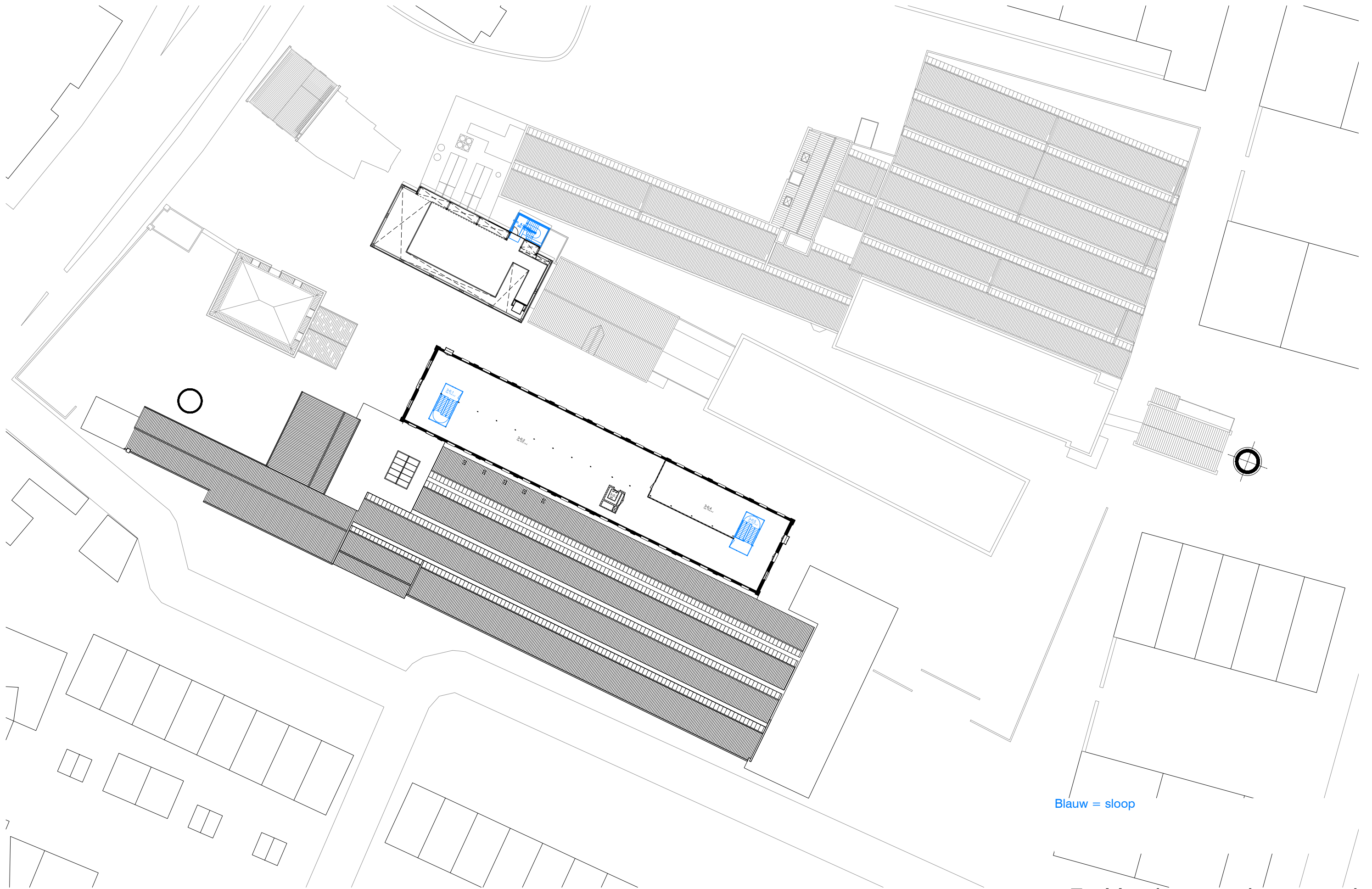

Overige Ingrepen

Mommersgebouw:
1-A-1. Opwaarderen duurzaamheidsklasse
1-A-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties

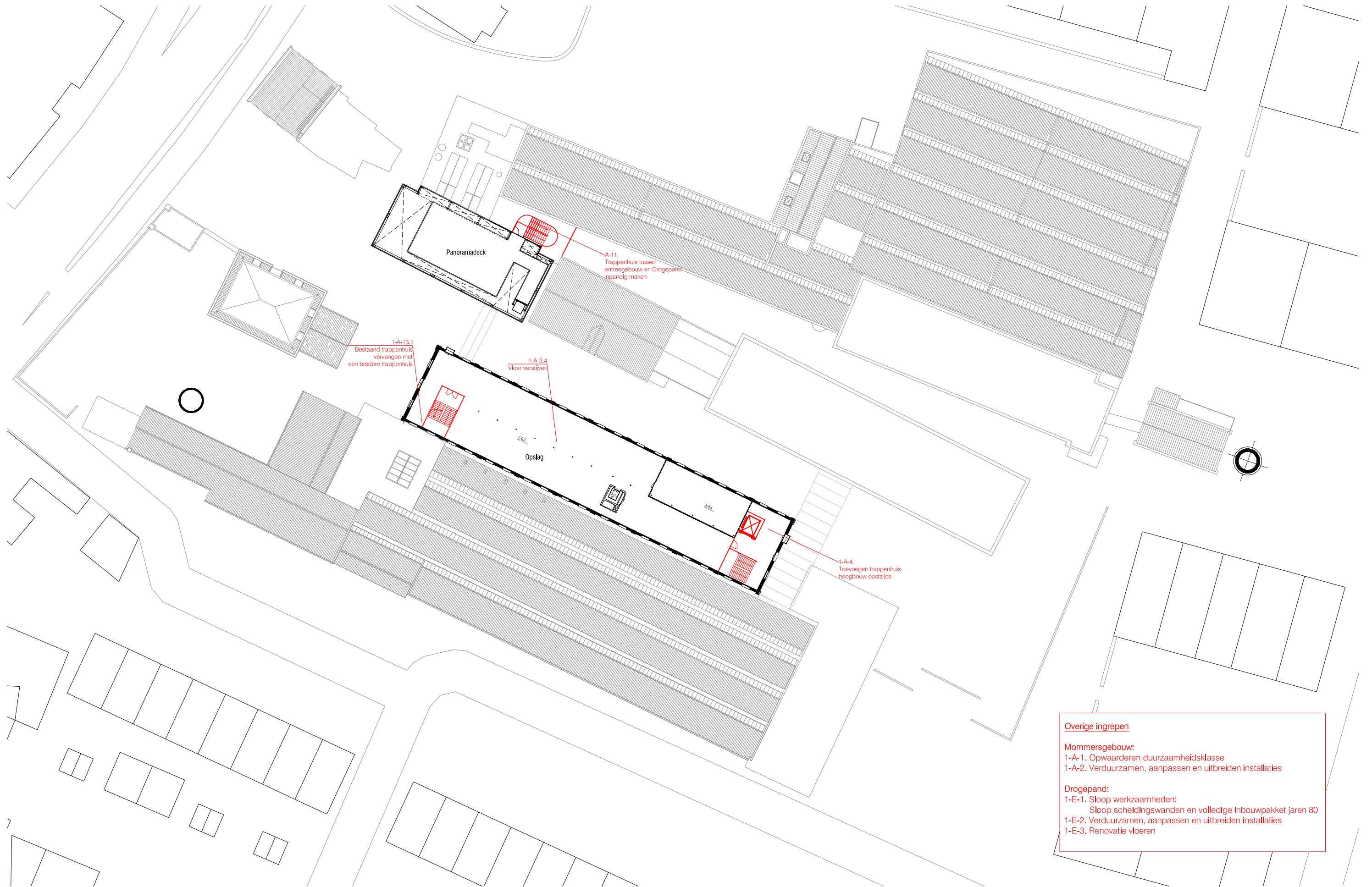
Drogepand:
1-E-1. Sloop werkzaamheden:
Sloop scheidingswanden en volledige inbouwpakket jaren 80
1-E-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties
1-E-3. Renovatie vloeren

2e Verdieping: scenario 1

Blauw = sloop

3e Verdieping: bestaand

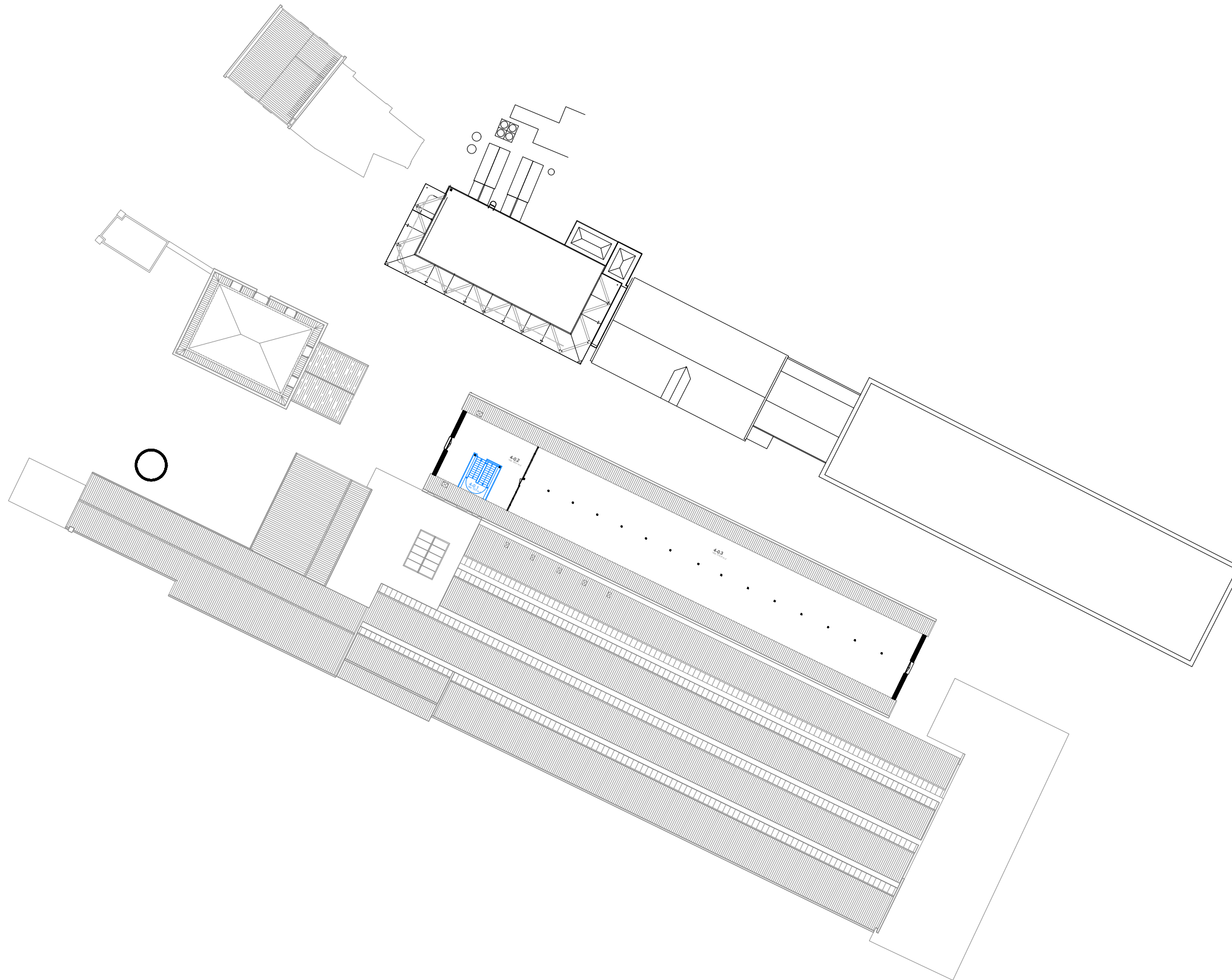

Overige Ingrepen

Mommersgebouw:
1-A-1. Opwaarderen duurzaamheidsklasse
1-A-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties

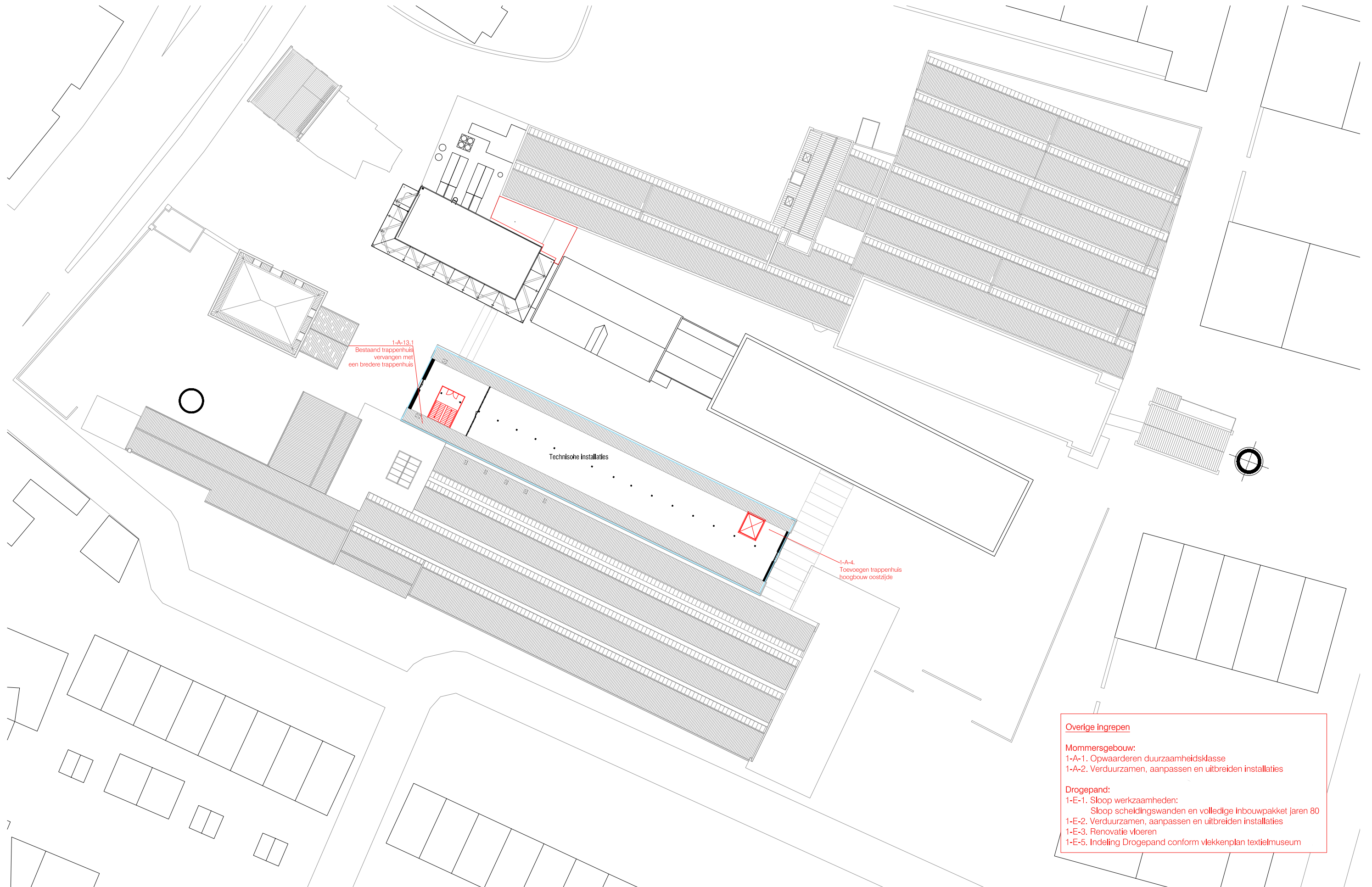
Drogepand:
1-E-1. Sloop werkzaamheden:
Sloop scheidingswanden en volledige inbouwpakket jaren 80
1-E-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties
1-E-3. Renovatie vloeren

3e Verdieping_Interventies

Blauw = sloop

4e Verdieping: bestaand

Overige Ingrepen

Mommersgebouw:
1-A-1. Opwaarderen duurzaamheidsklasse
1-A-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties

Drogepand:
1-E-1. Sloop werkzaamheden:
Sloop scheidingswanden en volledige inbouwpakket jaren 80
1-E-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties
1-E-3. Renovatie vloeren
1-E-5. Indeling Drogepand conform vlekkenplan textielmuseum

4e Verdieping: scenario 1

VERBINDEN VAN COMPLEX

SCENARIO 2

Binnen dit scenario wordt een overkapte corridor – De Passage - tussen de bouwdelen van Mommers gerealiseerd.

Door het toevoegen van de overkapping wordt het complex optimaal doorwaadbaar, waarmee de historische context wordt hersteld.

De Passage voegt een nieuwe functie toe als programmeerbare publieke ruimte voor uiteenlopende activiteiten, georganiseerd door diverse partners en organisaties.

Hierdoor wordt het een ruimte die niet exclusief voor de museumbezoekers, maar er juist is voor de bewoners en iedereen die hier komt om aan alle activiteiten deel te nemen en het complex te ontdekken.

Het verbetert daarmee niet alleen de verbindingen tussen de gebouwdelen, maar ook de verbinding met de buurt en de omwonenden.

Verbeteren doorwaadbaarheid

Binnen het transformatiekader wordt de doorwaadbaarheid van het Mommerskwartier als een belangrijke waarde genoemd. In de configuratie van scenario 1 is doorkruising van oost naar west al wel mogelijk, maar ligt de focus op de verbinding tussen de gebouwdelen en gebruikt door de museumbezoekers. Wil je als passant dit straatje doorkruizen, dan kom je bij scenario 1 op de route wel 2 glazen doorgangen en vier tussendeuren tegen. Dit kan bezoekers, buurtbewoners en passanten afschrikken om daadwerkelijk de fabrieksstraat als doorgaande route te gebruiken, terwijl dit wel de potentie in zich heeft.

Met de toevoeging van de overkapping en het verwijderen van de boven- en zijkant van de verbindingsgangen uit fase 1 wordt deze fabrieksstraat echt weer als doorwaadbare straat ervaren

Architectuur als verbindend element

Om van de Passage een succes te maken moet het een eigen adres binnen het ensemble van het Mommerscomplex en het Drögepand krijgen. Het moet een plek zijn waar je als Tilburger heen wilt gaan.

Binnen dit scenario gaan we uit van een architectonisch element, dat de wereld van Textiel verbindt met een spraakmakend architectonisch element.

Programmering

De passage krijgt de functie van stadspodium. Het is de bedoeling dat deze plek ruimte biedt voor activiteiten van het textielmuseum, de partners uit de Hub en initiatieven uit de stad. Dit kan variëren van buurtbewoners tot culturele instellingen en instellingen in het sociale domein. Voorbeelden zijn: Recepties of ontvangsten vanuit het Textielmuseum, modeshows van onderwijsinstellingen of lokale modeontwerpers, theatervoorstellingen, biologische boerenmarkten of tweedehands kledingmarkten en buurtfeesten.

Over het beheer en het afsluiten van de passage in de nachtelijke uren moeten wel duidelijke afspraken worden gemaakt tussen de Gemeente en de gebruikers op het complex. Voor wat betreft de programmering van De Passage ligt het voor de hand die regierol te beleggen bij de organisatie van het Textiel Museum.

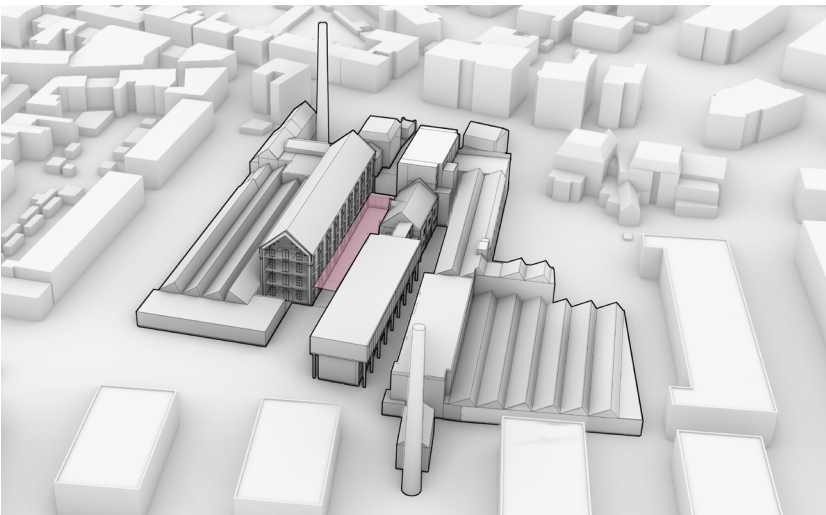
Ontmoetingsplek

Met dit nieuwe architectonische element ontstaat een flaneer- en ontmoetingsplek in de historische fabriekstraat, waar het publiek, de gebruikers van het complex en de buurtbewoners elkaar tegen komen en die kan worden ingezet voor actieve programmering. De Passage is voor iedereen toegankelijk ook zonder museumkaartje en ook buiten de openingstijden van het museum. Wel wordt voorzien dat deze 's nachts is af te sluiten.

Referentie architectuur

Referentie ruimtelijke beleving

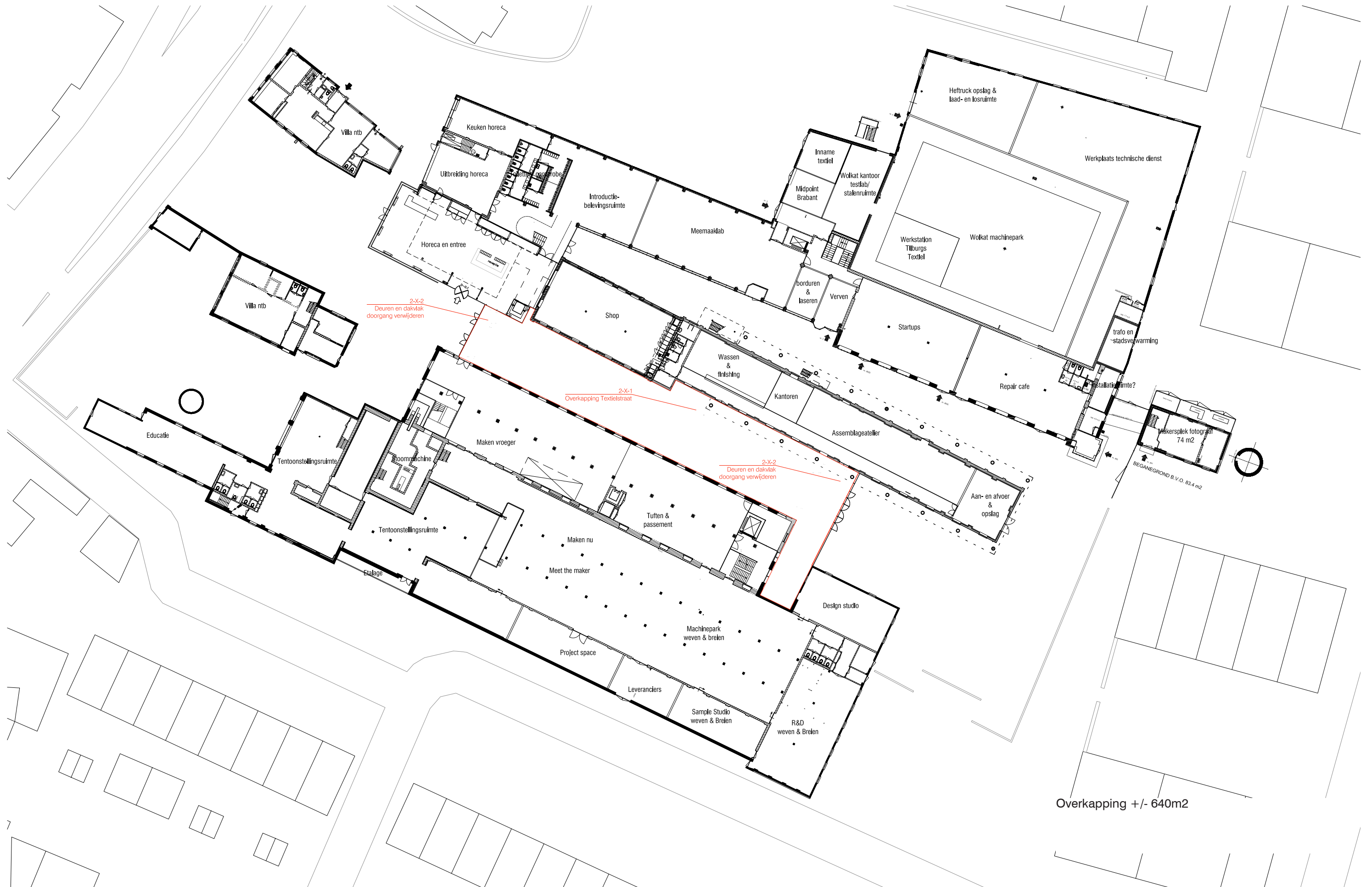
VERBINDEN VAN COMPLEX

SCENARIO 2

Overkapping

Overkapping +/- 640m2

Begane grond: scenario 2

UITBREIDING SMALL

SCENARIO 3

Binnen dit scenario wordt een nieuwe ondergrondse tentoonstellingsruimte aan de oostzijde van het Mommerscomplex toegevoegd. Bijzonder vormgegeven daglichtvensters en kijkgaten verbinden de ondergrondse nieuwbouw met het aangrenzende openbare plein buiten. Een glazen vluchtrappenhuis versterkt deze verbinding. Deze nieuwe tentoonstellingsruimte biedt het museum de mogelijkheid om op internationaal niveau tentoonstellingen te programmeren en voegt een nieuwe tijds laag aan het complex toe, die de stad architectonisch ook internationaal op de kaart zet.

Internationale ambities

Het TextielMuseum ontbeert in de huidige situatie een grote, ruime en hoge tentoonstellingsruimte. Om zich op museaal gebied als internationale speler te profileren is de wens om een nieuwe tentoonstellingsruimte aan het complex toe te voegen. Een ruimte die voldoet aan de museale internationale standaarden en niet de belemmeringen heeft van de ruimtes in de oudbouw, ondanks dat deze in scenario 1 en 2 wel al uitgebreid gaan worden.

In scenario 3 wordt een ruimte van 500 m² toegevoegd als een ondergronds volume aan de oostzijde. Er zijn studies verricht naar een bovengronds bouwvolume, maar deze optie wordt niet gedragen binnen het transformatiekader.

Deze tentoonstellingsruimte is flexibel en modulair in te delen en gaat plaats bieden

aan tentoonstellingen van spraakmakende kunstenaars van internationale allure en spectaculaire belevingsgerichte installaties.

Vormgeving en Allure

Er zijn veel internationale voorbeelden van ondergrondse musea. Deze ruimtes zijn vaak goed te conditioneren, doordat de grond als klimaatbuffer functioneert. Ook is het invallende daglicht te beperken tot noorderlicht, wat de tentoongestelde kunstwerken het best tot hun recht laat komen.

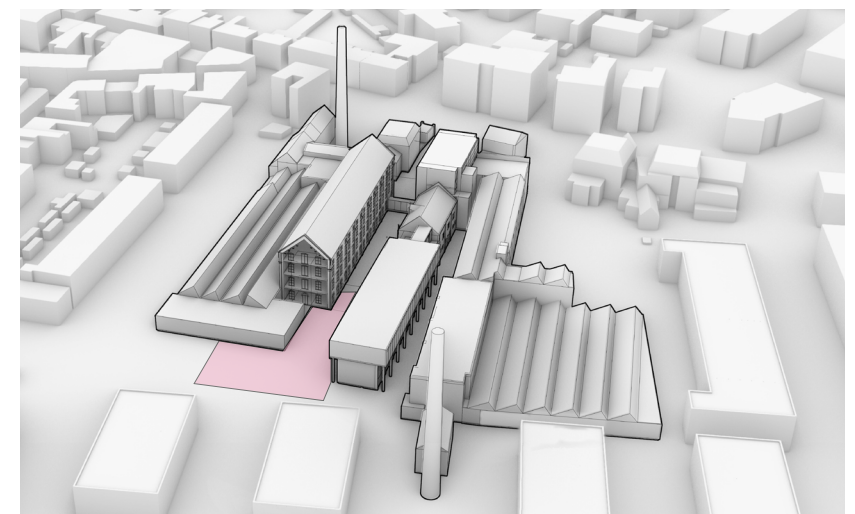
De bovengrondse elementen geven het adres aan deze ruimte en geven er allure aan. In dit geval zorgen bijzonder vormgegeven daglichtvensters voor invallend noorderlicht. Ook wordt een glazen bovengronds bouwdeel toegevoegd als extra vluchtroute vanuit de expositieruimte.

Aansluiting op de oudbouw

Het nieuwe trappenhuis en de ruimere publiekslift die in scenario 1 zijn geïntroduceerd worden ondergronds verlengd. Transport van de collectie en tentoonstellingsmaterialen vindt plaats via een goederenheffer, die in de afwerking van het maaiveld is geïntegreerd.

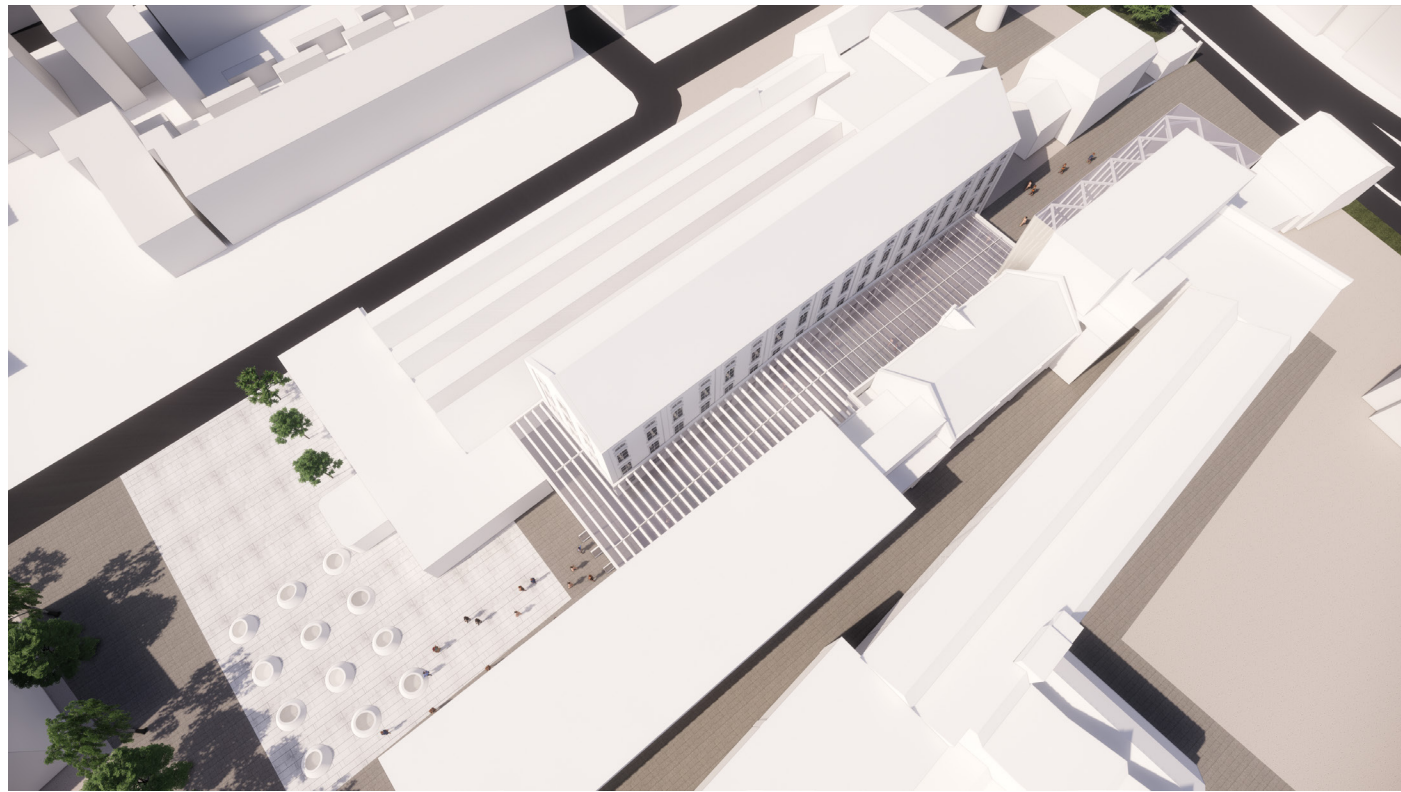
Ook wordt er ondergronds voorzien in een technische ruimte voor de museale klimaatinstallatie.

Ondergrondse uitbreiding

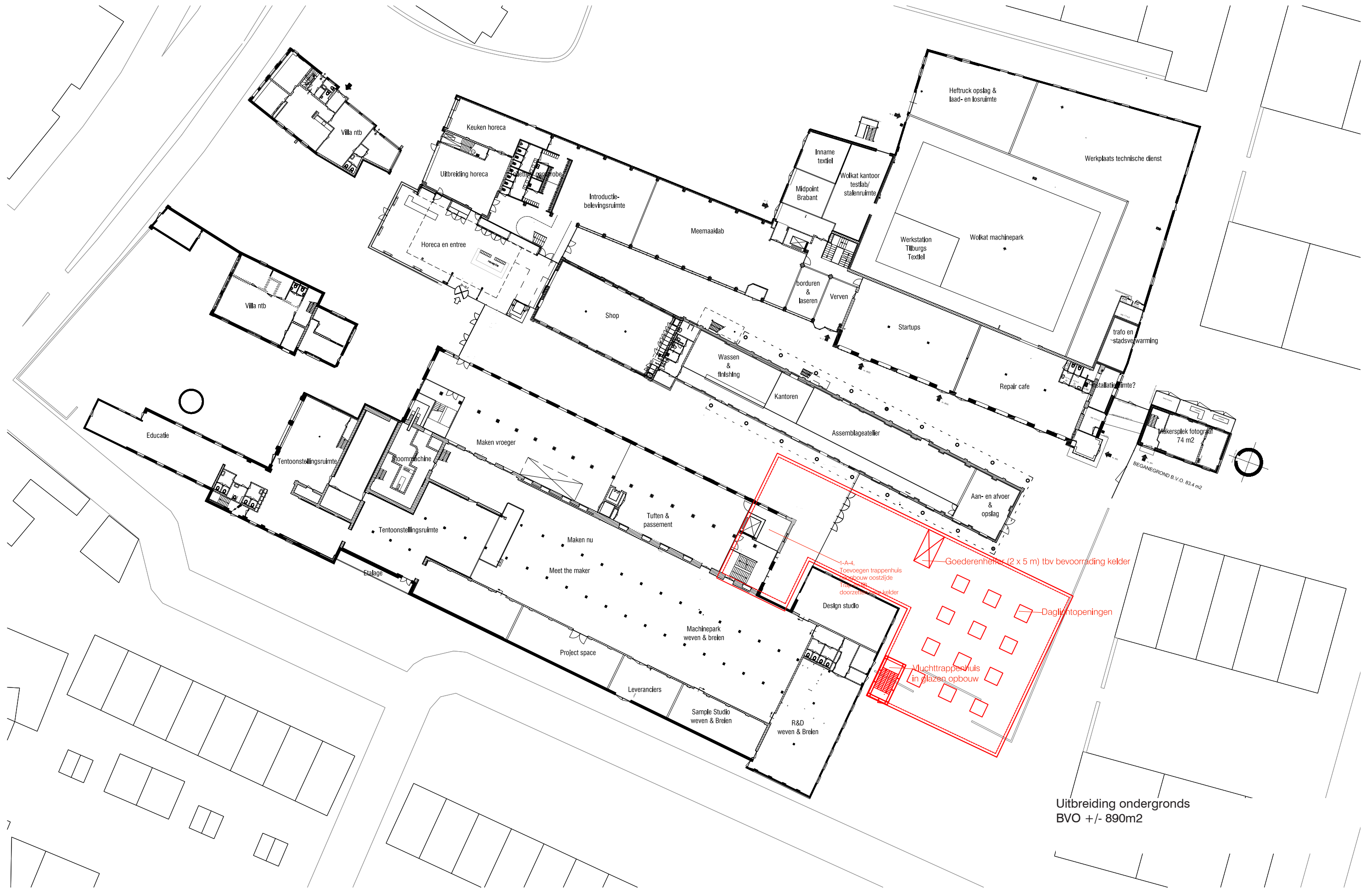

UITBREIDING SMALL

SCENARIO 3

Overkapping plus ondergrondse uitbreiding

Begane grond: scenario 3

UITBREIDING LARGE

SCENARIO 4

In dit scenario wordt aan scenario 3 een ondergrondse tentoonstellingsruimte van 500 m2 toegevoegd. Het huisvest een podiumplek voor de actuele dynamische programmering van tentoonstellingen, alsmede een state of the art Kijkdepot en Schatkamer waar de collectie op een esthetisch aantrekkelijke wijze wordt gepresenteerd en die optimaal toegankelijk is voor publiek en makers. Een plek waar de top van de eigen collectie van stad in optima forma tot zijn recht komt.

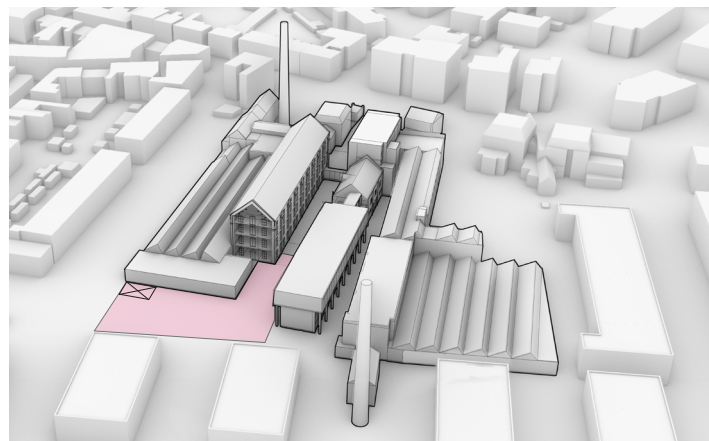
Een regionale impuls

In scenario 4 wordt een extra ruimte van 500 m2 toegevoegd aan het ondergrondse volume van scenario 3 aan de oostzijde. Het biedt het TextielMuseum naast de nieuwe tentoonstellingsruimte voor de actuele programmeringen ook nieuwe mogelijkheden om de collectie op een andere wijze voor het voetlicht te brengen. Het Kijkdepot en de Schatkamer zijn in de vorige scenario's s in de oudbouw geplaatst en dit brengt restricties met zich mee in de inrichting van de presentaties, de keuze van de te tonen objecten en de publieksbeleving van de collectie. Dit scenario biedt de collectie een ruimer en veelzijdiger podium. Er kan een state of the art Kijkdepot en Schatkamer komen, waar de collectie op een esthetisch aantrekkelijke wijze wordt gepresenteerd en die optimaler toegankelijk is voor publiek en makers. Samen met de nieuwe tentoonstellingsruimte wordt dit dan de plek waar niet alleen de spraakmakende en actuele installaties en werken van kunstenaars en ontwerpers worden gepresenteerd, maar waar ook de top van de eigen collectie van de stad in optima forma tot zijn recht komt.

In de praktijk

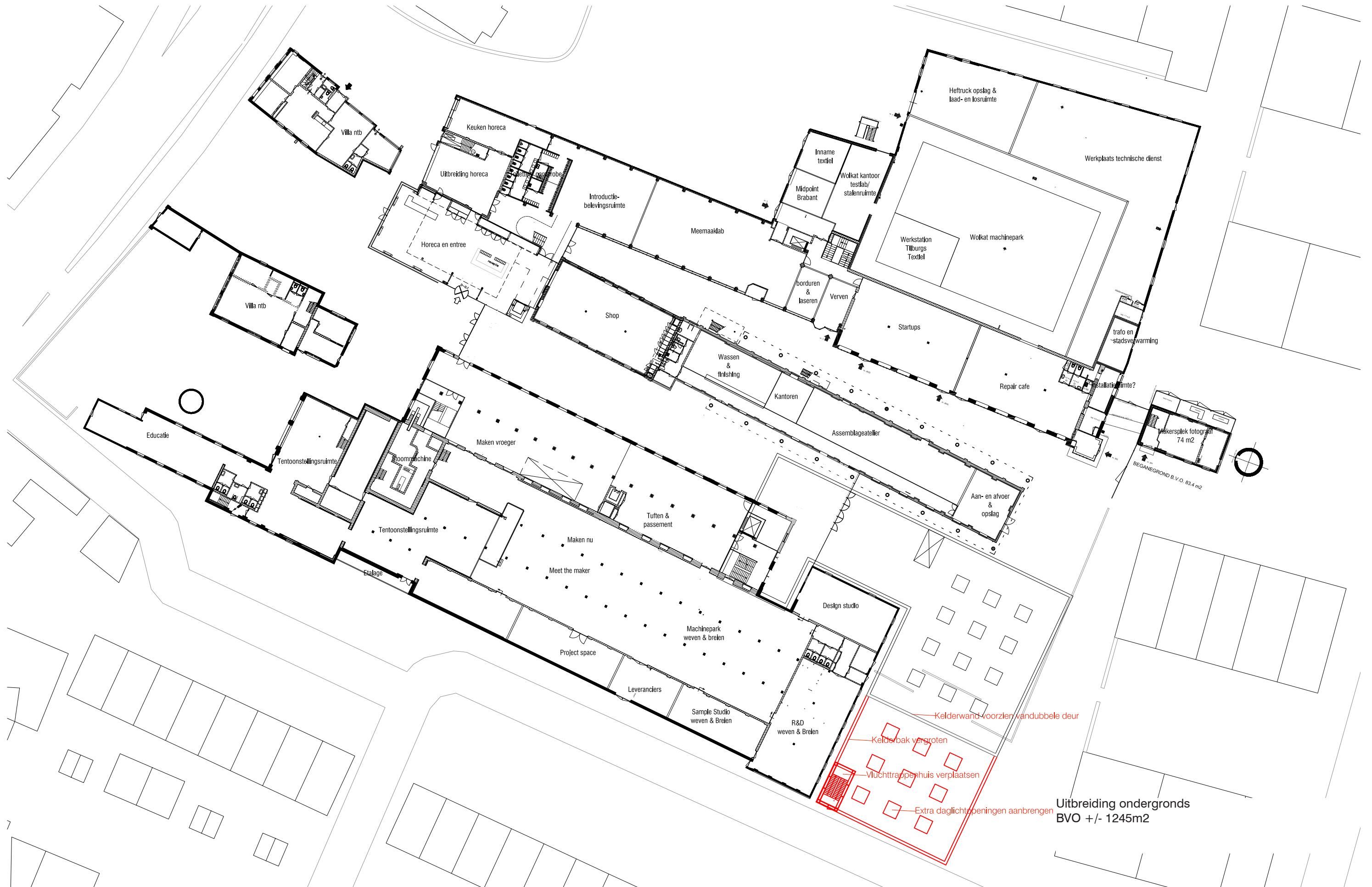
Een vergroting van het volume vergroot de zichtbaarheid naar het plein. Niet alleen neemt het aantal lichtopeningen toe, maar ook de glazen opbouw verschuift naar het zuiden. Hierdoor komt hij meer aan de ingang van het plein te liggen en trekt hier bezoekers naar toe. Om deze vergroting mogelijk te maken wordt eerst de kelderbak vergroot. Daarna wordt het bovengrondse bouwdeel voor de vluchtroute met de trappen verplaatst en wordt in de kelderwand tussen de twee kelders een doorgang gemaakt. Er ontstaan twee ruimtes van 500 m2, die voor beide functies worden ingezet, die modulair kunnen worden ingericht en qua programmering en de keuze van objecten elkaar kunnen gaan versterken.

Scenario 4 vraagt naast de uitbreiding ondergronds geen extra bouwkundige ingrepen. Wel zijn er weer een aantal interne verhuizingen en verplaatsingen nodig, die wederom geen extra ingrepen nodig hebben. De vrijgekomen ruimte in de oudbouw van Mommers biedt het TextielMuseum meer ruimte voor flexibelere programmering.

Overkapping plus ondergrondse uitbreiding

Uitbreiding ondergronds
BVO +/- 1245m2

Begane grond: scenario 4

	Mommerskwartier Inventarisatiesheet bouwkundig	
Punten	Thema	Opmerkingen
Scenario 1	Verbeteren infrastructuur	
	Bouwdeel A: Mommerscomplex	
1-A-1	A-1. Opwaarderen duurzaamheidsklasse	(*Geldt voor oudbouw; niet voor het entreegebouw en de opbouw op de damastweverij)
1-A-1.1	Bestaande stalen puien vervangen door renovatiepuien met dubbel glas	Uitgaan van geïsoleerde stalen profielen met gelijke profilering als oude profielen
1-A-1.2	Bestaande gesloten geveldelen voorzien van geïsoleerde voorzetwand. Type voorzetwand afhankelijk van de functie.	Hierbij nagaan of de metselwerk penanten deels zichtbaar moeten blijven uit historisch oogpunt.
1-A-1.3	Kapconstructies van binnenuit isoleren en afwerken	
1-A-1.4	Gesloten delen sheddaken voorzien van isolatie en aftimmering	
1-A-1.5	Open delen sheddaken voorzien van nieuwe puien met isolatieglas	
1-A-2	A-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties	
1-A-2.1	Verduurzaming installaties vindt plaats op basis van kengetallen. In de ontwerpfase worden bestaande knelpunten opgelost en wordt de installatie op ruimteniveau aangepast aan de gewijzigde indeling en ruimtefunctie.	Installaties worden ontworpen in de volgende fase in samenspraak met het ontwerpteam, op basis van technisch PvE en specifieke functies / eisen gebruiker(s) (museaal en textielproductie)
1-A-3	A-3. Renovatie vloeren	
1-A-3.1	Vloer begane grond 'Makers nu' vernieuwen en verzwaren. Vloer egaliseren en voorzien van afwerking. Kwaliteit en uiterlijk vergelijkbaar met de huidige tegelvloer. Hergebruik van tegels onderzoeken in ontwerpfase.	Vloer moet geschikt zijn voor zware machines
1-A-3.2	Vloer 1e verdieping hoogbouw verstijven en aanpassen	Vloer heeft onvoldoende draagvermogen Vloerdeel verwijderen tgv plaatsing hoog weefgetouw (bgg) die doorsteekt, Over weefgetouw kop plaatsen glasbox ivm beheersen museum klimaat.
1-A-3.3	Vloer 2e verdieping verstijven en aanpassen	Vloer heeft onvoldoende draagvermogen voor publieks en bibliotheekfunctie
1-A-3.4	Vloer 3e verdieping verstijven en aanpassen	Vloer heeft onvoldoende draagvermogen voor opslag functie
1-A-4	A-4. Aanpassingen trappenhuizen hoogbouw	
1-A-4.1	Bestaande trappenhuis oostzijde wegslopen	Trap moet verbreed i.v.m. verhoging vluchtcapaciteit
1-A-4.2	Bezoekerslift op plaats trappenhuis toevoegen. Liftput verdiepen naar toekomstig kelderniveau voor scenario 3, zodat er later eenvoudig een stopplaats kan worden toegevoegd.	Kooimaat 1800 x 2700 mm
1-A-4.3	Bredere trap toevoegen	
1-A-4.4	Wanden, puien en deuren rond liftkern en trappenhuis maken	
1-A-4.5	Renoveren / vervangen trappenhuis hoogbouw westzijde	
1-A-5	A-5. Uitbreiding tentoonstellingsruimte naar westzijde	
1-A-5.1	Bestaande entresolverdieping slopen	
1-A-5.2	Vloerveld ter plaatse van bibliotheek depot 1e verdieping verzwaren	
1-A-5.3	Doorgangen verbreden	Wanden deels slopen
1-A-5.4	In uitbreiding voorzet wanden t.b.v. tentoonstellingen en/of UV werend glas	
1-A-6	A-6. Aanpassing indeling Textiellab	
1-A-6.1	Vloer textiellab en aangrenzende ruimtes egaliseren en voorzien van gelijke vloerafwerking als het machinepark van het textiellab.	
1-A-6.5	Glazen wanden en doorgangen Project space, Sample studio en R&D ruimte	Indeling conform vlekkenplan textielmuseum
1-A-7	A-7. Hoofdentree	
1-A-7.1	Huidige toegangsdeur vervangen door een glazen draaideur en tourniquet om tochtproblemen op te lossen	Noodzakelijk om tochtproblemen op te lossen
1-A-8	A-8. Glazen passage westzijde	
1-A-8.1	Glazen taatsdeuren aanbrengen in bestaande glazen passage tussen het entreegebouw en de hoogbouw. Schuifdeuren met tourniquetsysteem aan beide kanten plaatsen Passage wordt hiermee semi- openbaar gemaakt	Semi openbaar houdt in, dat alleen genodigden (lees: museumbezoekers) gebruik kunnen maken van de fabrieksstraat.
1-A-9	A-9. Glazen passage oostzijde	

Lijst: bouwkundige ingrepen

	Mommerskwartier Inventarisatiesheet bouwkundig	
Punten	Thema	Opmerkingen
1-A-9.1	Glazen passage tussen hoogbouw en damastweverij toevoegen. Glazen taatsdeuren aanbrengen. Passage wordt hiermee semi openbaar gemaakt, schuifdeuren met tourniquetsysteem op kopse zijden plaatsen	Semi openbaar houdt in, dat alleen genodigden (lees: museumbezoekers) gebruik kunnen maken van de fabrieksstraat.
1-A-10	A-10. Inrichting fabrieksstraat	
1-A-10.1	In de ontwerpfase moet de vormgeving van de oostelijke passage en de inrichting van de fabrieksstraat worden afgestemd op het transformatiekader.	
1-A-11	A-11. Trappenhuis tussen entreegebouw en Drogepand inpandig maken en verbreden	
1-A-11.1	Glazen wanden en glazen dak toevoegen	
1-A-11.2	Gevel rond bestaande trap en de bestaande trap slopen	
1-A-11.3	Nieuwe bredere trap toevoegen	Verbreding trap noodzakelijk i.v.m. vluchtcapaciteit
1-A-11.4	Bordessen op 1e en 2e verdieping tussen Drogepand en entreegebouw maken	
1-A-11.5	Toegangsbeveiliging plaatsen tussen entree en betaalde zones in Dröge	
1-A-12	A-12. Zichtbaarheid TextielMuseum naar omgeving	
1-A-12.1	Etalage toevoegen ter plaatse van bestaande fietsenstalling	
1-A-12.2	Fietsenstalling verplaatsen en capaciteit verdubbelen	
1-A-12.3	Toevoegen deur in gevel om etalage in te richten	
1-A-13	A-13. Renoverentoletgroep Textiellab	
1-A-13.1	Bestaande toiletgroep renoveren	
1-A-14	A-14. Expeditie naar Damastweverij	
1-A-14.1	Dubbele deur in kopgevel toevoegen ter plaatse van bestaande	
1-A-15	A-15. Afwerking wanden, vloeren en plafonds	
1-A-14.1	Afwerking wanden, vloeren en plafonds	
Bouwdeel E: Drogepand		
1-E-1	E-1. Sloop werkzaamheden	
1-E-1.1	Sloop scheidingswanden en volledige inbouwpakket jaren 80	Voor alle verdiepingen van toepassing
1-E-2	E-2. Verduurzamen, aanpassen en uitbreiden installaties	
1-E-2.1	Bestaande stalen puien vervangen door renovatiepuien met dubbel glas of voorzetpuien in de voorzetwanden maken	Deels lijkt dit al gebeurd. Hier nagaan of dit voldoende isolatie oplevert).
1-E-2.2	Bestaande gesloten geveldelen voorzien van geïsoleerde voorzetwand. Type voorzetwand passend bij de functie van de ruimte	Deels lijkt dit al gebeurd. Hier nagaan of dit voldoende isolatie oplevert).
1-E-2.3	Kapconstructies van binnenuit isoleren en afwerken	
1-E-2.4	Gesloten delen sheddaken voorzien van isolatie en aftimmering	
1-E-2.5	Open delen sheddaken voorzien van nieuwe puien met isolatieglas	
1-E-2.6	Verduurzaming installaties vind plaats op basis van kengetallen	Installaties worden ontworpen in de volgende fase in samenspraak met het ontwerpteam
1-E-3	E-3. Renovatie vloeren	
1-E-3.1	Vloer begane grond controleren op draagkracht.	Belasting vloeren geschikt voor bedrijfsmatige activiteiten. Afstemming op vlekkenplan vereist
1-E-3.2	Vloer 1e en 2e verdieping controleren op draagkracht en indien noodzakelijk voor het gebruik verzwaren	Belasting vloeren geschikt voor bedrijfsmatige activiteiten. Afstemming op vlekkenplan vereist
1-E-3.3	Vloeren egaliseren en voorzien van een gietvloer of een andere afwerking, die past bij het industriële karakter.	
1-E-4	E-4. Gevelopeningen ter plaatse van trappenhuis tussen entreegebouw en Drogepand	
1-E-4.1	Geveldelen bij aanlandingen wegslopen en voorziebn van nieuwe puien	
1-E-4.1	Gevel vullingen deels wegslopen	Betonskelet zichtbaar maken om gebouw uit te leggen aan publiek
1-E-5	E-5. Indeling Drogepand conform vlekkenplan Circulaire Hub	

	Mommerskwartier Inventarisatiesheet bouwkundig	
Punten	Thema	Opmerkingen
1-E-5.2	Scheidingswanden en afwerking conform vlekkenplan circulaire hub. Hierbij wordt uitgegaan van een open inrichting. Er zitten dus glazen delen en doorzichtdeuren in dit inrichtingspakket.	Dit geldt voor de begane grond. Verdiepingen nu uitgaan van casco oplevering. Indeling nog niet bekend
1-E-5.3	Daglichtopening bij kantoren aanbrengen	
	E-6. Lift en trappenhuis	
1-E-6.1	Liftinstallatie vervangen door een grotere lift en trappenhuis vervangen door een bredere versie ivm de vluchtcapaciteit	
1-E-7	E-7. Afwerking wanden, vloeren en plafonds	
1-E-7.1	Afwerking wanden, vloeren en plafonds	
Bouwdeel B, C en F: Villa's en stookgebouw		
	Deze bouwdelen zijn nu in gebruik en de functie wordt niet gewijzigd. Binnen deze opgave worden deze gebouwen buiten beschouwing gelaten.	
Scenario 2	Herstellen textielstraat	
2-X-1	Toevoegen overkapping over textielstraat	
	Bij de vormgeving uitgaan van een eigentijds volume, dat een nieuwe tijdslaag toevoegt aan het Mommerskwartier. Historiserende vormgeving is niet gewenst.	
2-X-2	Taatsdeuren grenzend aan de textielstraat en de het glazen dak van de bestaande doorgangen verwijderen	
Scenario 3	Toevoegen 500 m2 programma tbv tentoonstellingsruimte	
	Uitbreiding ondergronds 500 m2	Zie bijgevoegde schetsen
	Damwanden slaan of palenwand boren i.v.m. trillingen	
	Ontgraven met tijdelijke ondersteuning hoogbouw Mommerscomplex	
	Kelderconstructie maken	
	Trappenhuis fase 1a verlengen	
	Verlengde liftput bezoekerslift voorzien van een deursparing. Liftinstallatie uitbreiden met een extra stopplaats	
	Goederenheffer 2500 x5000 mm plaatsen	
	Vluchttrappenhuis en glazen daglichtopeningen in plein toevoegen	
	Installaties	Op basis van kengetallen
	Scheidingswanden, sanitair en publieksvoorzieningen	Afstemmen met Textielmuseum
	Voor nieuwbouw uitgaan van energieklassse A	(*Afgestemd in overleg met de gemeente)
Scenario 4	Toevoegen 500 m2 programma tbv tentoonstellingsruimte	
	Uitbreiding ondergronds 500 m2 (* in aanvulling op scenario 3)	Zie bijgevoegde schetsen
	Damwanden slaan of palenwand boren i.v.m. trillingen	
	Ontgraven uitbreiding kelderbak	
	Kelderconstructie maken	
	Vluchttrappenhuis plein verplaatsen	
	Glazen saglichtopeningen in plein toevoegen	
	Installaties	Op basis van kengetallen
	Scheidingswanden, sanitair en publieksvoorzieningen	Afstemmen met Textielmuseum
	Voor nieuwbouw uitgaan van energieklassse A	(*Afgestemd in overleg met de gemeente)